

kodın

Eğitim Sen Kadın Bülteni

Dönem: 9 Sayı: 4 ISSN: 2148 - 9203

BARIŞIN
RENGİDİR
KADIN

İÇİNDEKİLER

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi:

Kamuran Karaca

Yazı İşleri Müdürü:

Hanım Koçyiğit

Yazışma Adresi:

Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13
Çankaya/ ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx)

Fax: (0.312) 439 01 18

Web: www.egitimsen.org.tr

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr

Hazırlayan:

Ebru Yiğit

Kapak/Sayfa Düzeni:

Gülizar Ünver

ISSN: 2148 - 9203

Üç Aylık Eğitim Sen Kadın Bülteni

Baskı:

Hermes Ofset Baskı Hizmetleri Ltd.
Büyük Sanayi 1. Cadde no:105
İskitler / Ankara
Te: 0312 384 34 32

merhaba 1

Perspektif

Barışın Rengidir KADIN 2

**Eğitim Politikalarının Kadın Eğitim Emekçileri Açısından
Değerlendirilmesi** 6

Laiklik ve Eğitim 14

Suriye Savaşının Etkisi Türkiye’de Devam Ediyor 16

Üniversite Mezunu Kadınları Bekleyen Puslu Gelecek 20

Bir Zır Delinin Kişisel İkbalı Uğruna... 24

Suruç 28

Erkek Egemen Aklın Tezahürü ve TİS Masası 30

Röportaj

AKP - MEMUR SEN İşbirliği Sözleşmesi 34

Karadenizin Direngen Yüzleri 40

LGBTİ

Ayrımcılığı Çözümlmek 44

Barış Şiir

Kürtçe / Arapça 50

Sinema

..... 52

Kitap

..... 55

merhaba

Dergimizin sonbahar sayısıylabirlikte bir kez daha merhaba, 7 Haziran Seçimleri, koalisyon tartışmaları, savaş ve katliam ortamında biz kadınlar savaşa inat barışı dillendirmeye devam ediyoruz. Her şeye rağmen demokratik yaşamın ve barışın mümkün olduğuna inanıyoruz.

Bu sayımızda eğitim öğretimin başlaması ile yaşanan sorunları, eğitim ve bilim emekçisi kadınlar ve öğrenciler açısından ele almaya çalıştık. Gaziantep Şube Kadın Sekreterimiz Özlem Yüksel, "Suriye Savaşının Etkisi Türkiye'de Devam Ediyor" başlıklı yazısında aslında savaşın en ağır faturasının kadınlara ve kız çocuklarına çıkarıldığını ve derin izler bıraktığını anlatıyor. "Tüm savaş politikalarına karşı bu topraklarda bir arada yaşamı savunan tüm kadınların ortak sesi BARIŞ olmalı" diyor. İstanbul 5 No'lu Şubesi üyemiz Sema Uçar "Suruç" yazısında... Yine Merkez Kadın Eğitimcisi Hilal Arslan "Laiklik Ve Eğitim" yazısında; laikliğin kavramsal yönden olduğu kadar eğitim sistemimizdeki yeri ve önemini anlatıyor. Eğitim Sen 3 No'lu Şube Kadın Sekreterimiz Songül Başbuğ'un, son dönemdeki eğitim politikalarını; eğitim emekçisi kadınlar açısından farklı okullarda ve illerde görevli eğitim emekçilerinin görüşlerine yer vererek anlattığı yazısı bu sayımızdadır. "Ayrımcılığı Çözümlemek" yazısını hazırlayan Eğitim Sen 3 No'lu Şube LGBTİ Komisyonumuz, ayrımcılığın ve nefretin izlerini takip etmeye kalktığımızda bulduğumuz kökende acaba neyle karşılaşırsınız? sorusuna cevap ararken, "Ayrımcılık Mekanı Olarak Okul" başlığı altında ayrımcılık ve nefret söylemini güzel bir çalışma ile bizlere sunmaktadır. Kadınların toplumsal yaşam içerisinde maruz kaldığı ekonomik şiddet, diğer şiddet türlerine oranla daha az konuşulmasına rağmen kadınların yaşadığı her türlü şiddetin temelinde yer almaktadır. Melda Yaman'ın son yıllarda kadınların üniversite eğitimine artan katılımı fakat bununla beraber kadınların işsizliğinin Türkiye'nin işsizlik sorununun asli bileşeni olduğunu anlatan "Üniversite Mezunlarını Bekleyen Puslu Gelecek" yazısından okumanızı tavsiye ederiz. 'Eğitim Sen Hopa Temsilciliği'nden üyemiz Melisa Muti Aksu 'Karadeniz'in Direngen Yüzleri" başlıklı yazısıyla, Karadeniz kadınlarının mücadelesinin, Türkiye'nin her yerindeki kadınların, yaşam alanlarının talan edilmesine karşı savunmaya geçtiği bir dönemin de başlangıcı olduğunu hatırlatır. Kadınlar, su ve hayat arasında, hayatın sürdürülmesi açısından kurdukları bağ ile HES'lere karşı direnmektedir. Çünkü suyu damardan akan kan, doğayı evlat gibi görmektedirler. Kendilerinden alınacak su ve doğayı, kanlarını ve canlarını ya da kendilerinin bir parçası olan evlatlarının alınışıyla bir tutmaktadırlar.

Yazıları ile emek veren arkadaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyor, keyifli okumalar diliyoruz...

Barış Rengindedir **KADIN**

AKP, 7 Haziran yenilgisinin ardından ülkeyi savaş alanına döndürme planının startını Suroç'ta 33 devrimciyi katlederek verdi. 33 genç ellerinde oyuncakları, fidanları, birlikte yaşamaya ve birlikte inşa etmeye dair umutları ile çıktıkları yolun Suroç durağında katledildiler. Umuda, yaşama ve özgürlüğe düşman olanlar ve AKP, gencecik ömrüne dünyaları sıgdırmış olanların umut dolu yüreklerinden korktu. Çünkü bu yüreklerin yan yana geldiğinde neler olacağını, Gezi'den, Kobane'den biliyordu.

Suroç katliamı ile AKP'nin IŞİD'e karşı başlattığı sözde operasyonlar Yüksekova, Varto, Cizre gibi birçok Kürt ilinde yargısız infaz, sivil katliam, gözaltı ve tutuklama terörüne dönüştü. Ülkenin doğusunda ormanları yakarak başlatılan yangın köyler yakılarak devam ettirdi. Onlarca kentte OHAL ilan edildi, ulaşım kesildi, birçok insan evinde, iş yerinde, sokak ortasında katledildi. Müzakereye geçiş süreci ile birlikte anaların dinen gözyaşı, Erdoğan'ın Saray Savaşı ile tekrar akıtılmaya başlandı. Her gün gelen ölüm haberleri anaların yüreğine ateş düşürürken, Saray kaç ölümle oylarının ne kadar artacağını hesapladı.

Gözü yaşlı analar askerde ölen çocuklarını yakılan evlerinden uğurlarken bir kez daha bu savaşın Erdoğan'ın savaşı olduğunu gördü. Cenaze törenlerinde ağıtlara eklenen barış çılgılığı da bunun yankısı oldu.

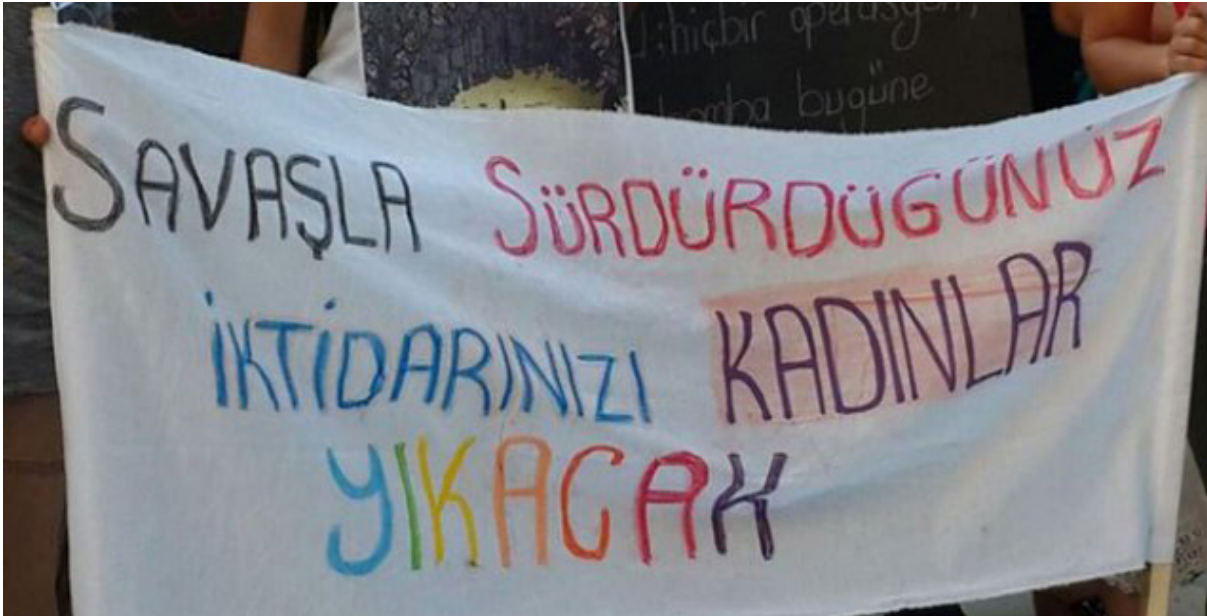
Biliyoruz ki milliyetçilik ile cinsiyetçilik her daim kol kola gider. AKP, milliyetçiliği tırmandırdığı her dem cinsiyetçiliği de tırmandırmıştır. Savaş hukukunu hiçe sayarak katlettiği gerillanın çıplak bedenini sergilerken de, tutuklanan kadın siyasetçilere gözaltında cinsel işkence ederken de, HDP Eş Başkanı Figen Yüksekdağ'a satın aldığı medya kalemşörleri ile kadınlığı üzerinden saldırırken de, Nursel Aydoğan'a 'kadın olarak sus' derken de aynı cinsiyetçilik vardır.

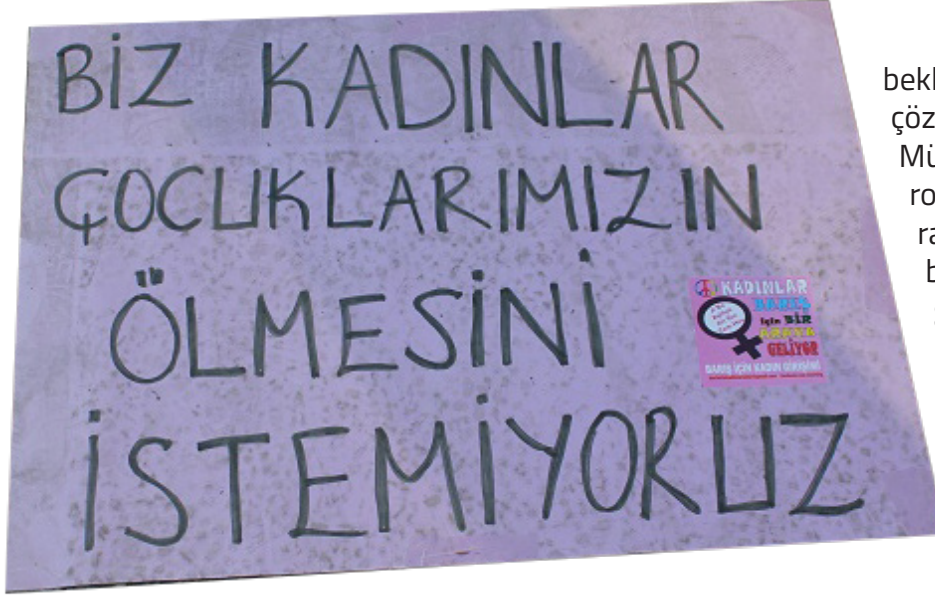
AKP'nin hesap edemediği nokta ise halklarımızın artık savaş istemediğidir. AKP'nin savaşına karşı kurulan Barış Bloku ve Barış için Kadın Girişimi Saray'a inat barışı dillendirmektedir. Barış mücadelesinde kadınlar yine en önde ve sürükleyici

pozisyonundadır. Birçok ilde bir araya gelen kadınlar barış için çeşitli eylemler yaparak 'Barış hemen şimdi' dedi. Kaybedilen her bir dakikanın öldürülen çocuklar demek olduğunu bilerek...

Savaşın faturası emekçilere ödetilecek

AKP ve başını çektiği erkek egemenliği kendi savaşlarının faturasını ise emekçilere çıkardı. On binlerce kamu emekçisi toplu iş sözleşmesi masasında Memur-Sen ve AKP tarafından bu faturayı ödemeye mahkum edildi. Hükümet ülkenin gelirinin çok büyük bir kısmına denk düşen Saray harcamalarına savaş harcamalarını da ekleyerek bir kez daha emekçilerin hakkını gasp etti. Bu yıl imzalanan TİS hem savaşın faturası hem de cinsiyetçiliğin, kamu alanında kadınları yok saymanın belgesi oldu. Emekçilere sadaka gibi enflasyonun altında verilen zam ile kadın talepleri görmezden gelinerek, hiçbir kadın talebinin olmadığı TİS imzalandı. KESK Kadın Sekreteri Gülistan Atasoy'un konuşmasına tahammül edemeyen

Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, erkek egemenliğini tescilledi. 8 Mart'ın tatil olması, ebeveyn izni, toplumsal cinsiyet eşitliği, kamu emekçisi kadınlara uygulanan ayrımcılığın önlenmesi gibi birçok talebimiz 'börek yapmaktan' daha az sonuç alıcı görüldü ve reddedildi.

Eğitime de savaş açılar

Üniversiteyi kazanıp kayıt yaptırması gereken, liseye-ilkokula başlaması gereken genç ve çocukların katledildiği bir dönemde okullar açılıyor. Birçok çocuk yanı başındaki sıra arkadaşını göremeyecek. Okula gitmesi gerekenler ya elinde oyuncakları ile ya da oyun oynarken katledildi. Birçok okul köylerle birlikte yakıldı, katledilemeyen öğretmenlerin okullarının olduğu yerler OHAL altında. Eğitim öğretimin her yıl yaşadığı sorunlara bir de savaşın koşulları eklenirken bu yıl eğitim ve öğretimin nasıl yapılacağı sorusu olanca ağırlığı ile ortada duruyor. Öğretmenlerini, okullarını

bekleyen öğrenciler; sorunları çözülmeden öğretmenler... Mücadeleiledurdurduğumuz rotasyonun kaldırılmasına rağmen mağdur edilen binlerce öğretmene her geçen gün sayısı artan ataması yapılmayan öğretmenler ekleniyor. Cinsiyetçi iş bölümü ile çocuklarının geleceğine güvenle bakamayan anneleri, okul bulma telaşı sarmış

durumda. Alt yapısı olmayan ve kaynak aktarılmayan okulların sorunlarını çözmek için sözde parasız olan eğitimin mali yükü ailelere ödetiliyor. Her yıl yapboz tahtasına dönen eğitim müfredatı bir kez daha değiştirilerek daha fazla cinsiyetçilik, ayrımcılık ve tekçilikle bezenirken çocuklara aile saadeti ve börek denklemini anlatmanın yolları aranıyor.

Ezilenler Hopa'nın yanında

İnsana, emeğe, doğaya düşman AKP'nin kapitalist kar hırsının sonucu olarak Hopa'da yaşanan katliamda 11 kişi yaşamını yitirdi. HES'lere karşı direnen kadınlara, çocuklara, yaşlılara saldırmakta bir an geç kalmayan hükümet Hopa'nın yaralarını sarmakta hiç acele etmedi / oralı olmadı. Acıları gibi direnişlerinde ortaklaştığı emekçiler / devrimciler koştu Hopa'ya yardıma... Tomaların önüne oturarak devleti karşılayan kadınlar Van, Diyarbakır, Dersim ve birçok ilden gelen yardımları 'dayanışma ezilenlerin inceliğidir' bilinciyle ve sevinciyle karşıladı.

Barışta ısrarcıyız

Halklarımız AKP'nin savaşında açtığı yaraları sararken 1 Kasım erken seçimine gidiyoruz. Hafızamız hiç olmadığı kadar canlı, yaralarımız ilk günkü gibi taze. 7 Haziran seçimlerinde umuda, barışa ve özgürlüğe verdiğimiz oyları bir kez daha kullanacağız. Şimdi AKP kaybedeceklerinin ve halklarımız ise özellikle de kadınlar kazanacaklarının farkında.

Tüm bu çatışma, savaş ve cinsiyetçilik ortamından biz kadınlar da bir sonuç çıkarıyoruz elbette: Mücadele. Erkek egemenliği ve AKP bize her saldırdığında öfkemiz ve mücadele azmimiz biraz daha büyüyor. Onlar kadınlara karşı savaş açtıkça bizler kadın iradesi, kadın dayanışması ve ortak kadın mücadelesi şemsiyesinin altında daha çok birleşiyoruz / birleşmeye devam edeceğiz. Erkek egemen savaşa karşı kadın rengi ve kadın dili ile getireceğiz barışı.

*“İnsana, emeğe, doğaya düşman
AKP'nin kapitalist kar hırsının sonucu
olarak Hopa'da yaşanan katliamda 11
kişi yaşamını yitirdi.”*

Eğitim Politikalarının Kadın Eğitim Emekçileri Açısından Değerlendirilmesi

Songül Baştuğ

Eğitim Sen Ankara 3 No'lu Şube Kadın Sekreteri

*"Savaşın en karanlık yüzünü göreceksen
kadınlara bak.
Barışın en güzel yüzünü göreceksen yine
kadınlara bak."*

En genel tanımıyla istedik davranışlar geliştirme süreci olarak tanımlayabileceğimiz eğitimde; istedik davranışlar kavramı, erkek egemen kapitalist sistemin belirlediği hedef ya da hedefler doğrultusunda yetiştirmek, gelişmek, oluşmak, davranmak olarak tanımlanabilir. Bu en alt tanımdan yola çıkarak eğitim politikalarının da buna göre belirlendiğini söylemek mümkündür. Sistemin belirlediği politikalara göre davranan, istedik kadın, çocuk, genç ya da belirlenen sınırlarda hareket eden toplum yaratmaktır istenilen.

Bugün yaşadığımız sistemin, "kadın"ı kadın olarak değil bayan, anne, abla, eş vb. kısaca kadın kavramı dışında her tanıma yerleştirdiğini görüyoruz. Hatta sistemin kadın tanımı; hakkını aramayan, düşünmesine gerek olmayan, çocuk bakan, emeğini hiçbir biçimde esirgemeyen ve emeğini sorgulamayan, fedakâr, giyimiyle kuşamıyla örnek olan kadındır. Dindar hatta Sünni, Müslüman ve mümkünse Türk, eğer Türk değilse de asimile olmuş olması önemlidir. Sistem açısından kadın; emeği, bedeni, iradesi, kimliği elde tutulan ve bunun üzerinden sömürülen kocaman bir alan! Biz kadınlar bu bakış açısıyla belirlenen politikalar karşısında hangi sorunlarla karşılaşırız? Nasıl etkileniriz? Kadın üzerinden geliştirilen bu politikalar sadece biz kadınları mı etkiler?

2012-2013 MEB'in okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarını kapsayan eğitim öğretim yılı istatistiklerine göre; örgün eğitimde 61 bin 592 okulda, 8 milyon 883

bin 857'sini erkek, 8 milyon 350 bin 595'ini de kızların oluşturduğu 17 milyon 234 bin 452 öğrenci eğitim görüyor. Bu kurumlarda 392 bin 258'i erkek, 440 bin 468'i kadınlar olmak üzere toplam 832 bin 726 öğretmen, 538 bin 442 derslikte görev yapıyor (<http://www.memurlar.net/haber/355102/>). 2013-2014 yılına baktığımızda resmi kurumlardaki toplam öğretmen sayısı 789,244 olarak verilirken, bu rakamın % 51 'ini kadın öğretmenler, % 49'unu ise erkek öğretmenler oluşturuyor.

Kabaca istatistiklere bakıldığında, eğitim alanında çalışan kadın sayısının daha yüksek olduğu görülmekte ve yapılan eğitim politikalarından da en çok kadınların etkileneceği bilinmektedir.

Eğitim emekçisi kadınların eğitimde daha çok yer alma nedenleri uzun, oldukça geniş ve belki başka bir yazının konusu olabilecek bir araştırma. Ancak bunun temelinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin meslek seçimindeki yerinin olduğunu söylemeden de geçemeyiz.

Eğitim emekçisi kadınların sorunlarına ailede, mahallede, okulda, sendikada, sosyal hayatta yaşadığı sorunlar gibi birçok perspektiften bakılabilir. Biz bu yazıda son dönemde yapılan bazı eğitim politikalarını, eğitim emekçisi kadınlar açısından farklı okullarda, illerde görevli eğitim emekçilerinin konuyla ilgili görüşlerine de yer vererek tartışacağız.

Bildiğimiz gibi 2012 yılında 4+4+4 eğitim sistemi dayatıldı. Siyasal ve ideolojik yaklaşımı; dindar ve kindar nesiller

aracılığıyla sermayeye çocuk işçiler yetiştirmek, sorgulamayan ucuz iş gücü kaynaklarını sermaye açısından hazırlamak olan bu sistem devamlılığını muhafazakâr yaklaşımları yeniden yeniden üreterek eğitim politikalarına giydirmek ve eğitim politikalarını dini referanslarla sürdürmek üzerinden devam etmektedir. Eğitime, hem içerik hem de biçimsel olarak bilimsellikten uzak dini kurallarla ve değerlerle müdahale edilmektedir. Bu müdahalelerin ilk ayağını çocuklar (özellikle kız öğrenciler) ve kadınlar oluşturmaktadır. Doğrudan kadın bedeni, iradesi ve emeği üzerinden şekillendirilip 4+4+4 sisteminin hayata geçirilmesine dair tartışmalar başlatıldı, yönetmelikler hazırlandı ve uygulamaya konuldu.

İlk iş olarak eğitim yaşı geriye çekildi. Çünkü baskı altında şekillenen birey sorgulayamaz, eleştiremez, yaratamaz ancak verilenle yetinir, şükreder, biat eder. Akademik başarısı düşer. Zorunlu eğitim yıllarını parçalara ayırıp kız çocuklarının eğitim haklarını ellerinden almanın her türlü yolunu meşru hale getirerek, çocuk gelinler, çocuk işçiler, eve kapatılarak evde sömürülecek ve sermayeye çocuk

işçi doğuracak kadınlar yaratma diğer bir hedefti. Lisede okuyan çocukların evlenme yaşının kaldırılması, erkek çocukların mesleki okullara yönlendirilmesi, en az üç çocuk söylemleri ile Ailenin ve Dinamik Nüfusun Korunması Yasası bunun en somut örneğidir. Yazıyı hazırlamadan önce görüşlerine başvurduğumuz, uygulama içinde bulunan farklı illerde ve branşlarda görevli eğitim emekçisi kadınların gözlem ve düşüncelerine bakıldığında da sistemin kadınlar açısından neyi getirip neyi götüreceği de görülmektedir. Ankara, Kayseri, Bursa ve İstanbul'da eğitim emekçisi kadınların dile getirdiklerine bakalım.

"Kız çocuklarının eğitim haklarını yok ediyor. Lisede okuyan birçok öğrencimin okuldan alındığını öğrendim. Hatta kimisinin evlendirilerek yurt dışına gittiğini biliyorum." (İlkokul Öğ./Ankara)

"....Küçük çocukları ilkokuldan koparıp soyut işleme göre şekillendirilen derslerin içine salmıştır. 2.kademe ve branş öğretmenlerinden 5. sınıf öğrencilerine ders anlatmanın imkansız olduğunu, yeterli verimi alamadıklarını sık

sık duyar olduk. 5. sınıfa giden öğrenciler bocalayınca velilerin de "Bu çocuk başarılı olamıyor." deyip özellikle kız çocuklarını okuldan alma bahanesi ürettiklerine rastlıyoruz." (İlkokul Öğ./Kayseri)

"...Lisede evlenmeyi de onaylayan bu eğitim sistemi, kızların genç yaşta evlenip "kadının yeri evidir, kadın dışarıda çok durmamalı" zihniyetine de ön ayak olup işlerini kolaylaştırmıştır." (Resim Öğ./Bursa)

"... Bu yaş çocukları için imam hatip yolu açan bu sistem, kızlar için tehlike arz etmektedir. Dindar bir aile özellikle kız çocuğunu imam hatibe göndermeyi yeğler. Çünkü onun inançlarına göre baş açmak günahdır ve çocuk okuyacak madem, günaha girmeden başını örterek Kuran'ı öğrenerek eğitimini almalıdır. İnanırları dinin belli kesim tarafından kötüye kullanılması sebebiyle halk bu inançlar doğrultusunda kızları eve kapatma ve toplumdan soyutlama amacına bilinçsizce ortak edilmektedir." (İlkokul Öğ./Kayseri)

"...Anayasada 12 yıl okumayı zorunlu gösterenler okulu dışarıdan bitirme olanağı sağlamıştır ve en uygun zamanda da özellikle kızlar için okumayı zorunlu olmaktan çıkaracaktır." (Fizik Öğ./İstanbul)

Eğitim emekçisi kadınlarımızın uygulama sırasındaki tespitleri de gösteriyor ki biz kadınlar, hayatın her alanında türlü ayrımcılık ve baskı altında kalan, siyasi iktidarın kendi dünya görüşüne uygun bir nesil yetiştirme yönündeki uygulamalarından, ilk etkilenenler oluyor. 4+4+4 eğitim sistemi uygulamaları içinde yer alan Karma Eğitim Tartışmaları, Değerler Eğitimi Uygulamaları,

Zorunlu Din Dersleri, Zorunlu-Gönüllü Seçmeli Din Dersleri uygulamalarında neler yaşanıyor? Yazımızın bu bölümünü de kadın eğitim emekçilerinin görüş ve düşüncelerine göz atarak devam ettirelim.

"Bu konu açıldığında erkek öğrencilerimle arama inanılmaz mesafe girdi. Saygı duydukları bana, artık başka bakıyorlardı. Bu kız arkadaşları için de geçerliydi. (Resim Öğ./Bursa)

"Tanımadığınız şeye düşman olursunuz. Bu tartışmaların başlaması öğrenciler arasındaki gerilimi artırmaktadır." (Fen Bilgisi Öğ./İstanbul)

"Aynı sırayı paylaşmayan, aynı yemekhanede yemek yemeyen, aynı bahçede top oynamayan, derslere birlikte cevap vermeyen çocuklar, birbirlerini birbirlerinden kaçmaları gereken düşman olarak algılıyor." (Tarih Öğ./Ankara)

"Erkekler tarafından, "Kadın erkeğe hizmet için vardır, kadını sadece cinsel bir objedir." zihniyetinin daha da gelişmesine neden oluyor." (İngilizce Öğ./Ankara)

"Kadın görünce bakması gerektiğine inanan, hatta kadını taciz edecek, dahası tecavüz etmeden bırakmayacak kafalar yetiştiriliyor." (İlkokul Öğ./Ankara)

"Öğretmen odalarında ekonomik, sosyal, siyasal sorunları bırakalım sıradan sohbetleri yapamaz olduk." (İlkokul Öğ./Ankara)

Kadın eğitim emekçilerinin uygulama sırasındaki gözlemlerine ve kendi yaşadıklarımıza dayanarak şunları söyleyebiliriz: Özellikle kadın öğretmenlerle

erkek öğrenciler arasına mesafe girmiş, kadın öğretmenlere karşı olumsuz söz ve tavırlar daha da artmış, kadın öğretmenler itibarsızlaşmış, başarısızlıklarının kız arkadaşlarından kaynaklandığını düşünen erkek zihniyetler oluşmaya başlamıştır. Öğretmen ve öğrenci arasındaki doğal ilişkinin bozularak, suçlunun kadın öğretmen ya da başarısızlığın nedeninin sınıftaki kız arkadaşın görülmesi, cinsiyetler arasındaki ilişkinin insani ilişkilerden uzaklaşarak birbirine düşmanlık besleyen hale dönüşmesinin örnekleri olarak sıralanabilir. Ayrıca eğitimde dincileşme politikalarının, kız öğrencilerin çocuk olmaktan çıkarılıp “birer kadın” olarak görülmesini sağlayan tutum ve tavırların artmasına neden olduğunu, kız öğrencilerin takibinin erkek arkadaşlarına verilerek kız çocuklarımızın her türlü şiddet, taciz ve tecavüze açık hale getirilmesi sorunlarını ortaya çıkardığı, kadınları her türlü tehdit, baskı ve dayatmayla karşı karşıya getirdiğini söyleyebiliriz.

Diğer yandan karma eğitim, değerler eğitimi, zorunlu din dersleri gibi dini referanslarla devam ettirilmek istenen eğitim politikaları, öğretmenler arasında da bölünmeye neden olmuştur. Eğitimcilerin emek, demokrasi sorunlarını tartışmak yerine öğretmenleri kadın erkek, inanan-inanmayan ayrımını pekiştiren noktalara getirmiş ve kadın öğretmenlerin üzerindeki idare baskısının yanında veli- öğrenci baskısını da artırmıştır. Öğrenci nakli ya da kaydı sırasında “Kadın öğretmen olacak hem de inanan olacak” gibi söylemlerle kadın öğretmenler itibarsızlaştırılıp, eğitimde

yaşanan sorunların sorumlusu olarak karma eğitimi ve karma eğitim üzerinden de kız öğrencileri ve kadınları hedef göstermiştir. Kadın üzerinden yürütülen bu tartışmalarla kadın eğitimciler emek, demokrasi ve barış mücadelesinden uzaklaştırılıp, emekçiler arasındaki bölünme derinleştirilmek istenmiştir. Demokratik ortamın kaldırılması müdahalesi de yine kadınlar üzerinden yapılmaya çalışılmaktadır.

2014-2015 eğitim döneminde atama ve yer değiştirme yönetmeliği içerisinde “Ben yaptım, oldu” mantığıyla devreye sokulmaya çalışılan, ancak Eğitim Sen’in mücadelesiyle iptal edilen rotasyon, uygulamaya çalıştıkları dönemde bile birçok sıkıntıyı beraberinde getirdi. Birçok eğitim emekçisi rotasyona dahil olmamak için il içi atama isteklerinde bulundu. Birçok emekçinin yerleri değişti. Moral ve motivasyonları kırıldı. Hatta sendikaya üye olmamak için baskılar yaratıldı. Eğitim Sen’li öğretmenlerin buna dahil olacağı yalanlarıyla öğretmenler Eğitim Sen üyeliğinden istifa ettirilmeye çalışıldı.

Eğitim emekçilerini bölme noktasında önemli bir araca dönüştürülen kılık kıyafet yönetmeliği ile ilgili uygulamalar yine kadın eğitimciler üzerinden tartışılmaktadır. Kadın öğretmenlerin önemli bir kısmı okul yönetimi ile “kılık-kıyafet” konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir. Kılık-kıyafet sorunu yaşayan öğretmenler çoğunlukla “ataerkil bir yaklaşım” nedeniyle kadının toplum tarafından benimsenen şekilde giyinmelerinin istendiğini, yönetmeliğe aykırı giyinmedikleri halde okul yönetimi

tarafından “uyarı” ya da “tenkit”le karşılaştıklarını belirtmişlerdir (Koyuncu, 2011).

Ödül ve ceza yönetmeliği kadın öğretmenleri tacize ve mobbinge açık hale getiren bir biçimde uygulanmaktadır. Kadın olarak aidat toplamasının daha kolay olacağı, velilerle iletişiminin daha iyi olacağı (velilerin çoğunluğu kadın) noktasında kadın eğitimciler özelleştirmenin para toplayıcısı haline getirilmeye çalışılmaktadır. Topladığı aidat ya da velisi ile kurduğu para ilişkisi üzerinden ödüllendirilmeye çalışılmaktadır.

Kadın eğitimcilerin izin, rapor ve ödül uygulamaları baskı aracına dönüşerek kadınlara mobbing yapılmaktadır. Hamile kadın eğitimcinin hamileliğinden rahatsızlık duyulmakta, derslerin boş geçeceği kaygısıyla en temel haklar diğer kamu emekçilerinin nezdinde unutturulmaya çalışılmaktadır. Sınıf boş kaldığında, bunun

sorumlusunun MEB yerine hamile, izin alan ya da hasta öğretmen olduğu algısı yaratılmaktadır. Yasalarla tanınmış en temel haklarını bile kullanmamaları için her türlü yol ve yöntem denenmektedir.

Eğitim politikalarının yarattığı diğer bir sorun da eğitim emekçisi kadınların mesleki gelişim imkanlarının daraltılmasıdır. Birçok kadın eğitimci mesleki seminare katılım konusunda idarecilerin engeli ile karşılaşmaktadır. Okul idaresi öğretmenlerin okul saatleri içinde görev almasını istememektedir. Bunun yanı sıra bazı kadın eğitimciler mesleki gelişim seminerlerinde cinsiyet ayrımı yapıldığını, daha çok erkek eğitimcilerin görev aldığını ifade etmektedir (Koyuncu, 2011).

Geliştirilen eğitim politikalarının hepsinin nihai hedefinin eğitimin özelleştirilmesi ve piyasalaştırılması olduğu söylenebilir. Fiili olarak bir kısmı özelleştirilmiş olan

devlet okullarında özelleştirme çalışmaları tamamladığında bizi neler bekliyor? Ankara'da özel eğitim kurumlarında yıllarca çalışıp, istifa etmek zorunda kalan eğitim emekçisi bir kadın arkadaşımızın özel okullarda işe başlama, çalışma saatleri, izin, rapor uygulamaları hakkındaki görüşlerini kendi yazdıklarından okuyarak tartışmayı ve yanıtı bulmayı size bırakmak istiyorum. (Görüşlerin hepsi aynı kadın arkadaşına aittir. İsim ve branş adı kullanılmamasını istemediği için, sadece il belirteceğiz).

"Devlet MEB aracılığıyla özel okullar için de yönetmelikler hazırlamıştır. Ancak ne kadarının uygulandığı tartışılır. Çünkü çalışan olarak "Yönetmelikte böyle demiyor," cümlesini kuramazsınız. Bu cümleyi kurmak, işten çıkarılmak ya da çıkarılmakla tehdit edilmek demektir." (Ankara)

"Çalışma saatleri 08.00–16.00 ya da 17.00, arada 1 saat yemek arası vardır. Ancak bu saatte okul dışına çıkılamaz. Çünkü "özel" olan öğrencilerin her an kadın öğretmene ihtiyacı olabilir. Eğer etüt göreviniz varsa bu saat 18.00'e kadar uzayabilir." (Ankara)

"Onlara göre kadın öğretmen daha yaratıcı etkinlikler hazırlar. Mümkünse her Cumartesi ve Pazar velilere sunmak üzere etkinlikler planlamalısınız. Bu gecikmeler ve hafta sonu gelişler hiçbir biçimde mesai ücretine tabii değildir." (Ankara)

"Çalışma süresi: 1 yıllık sözleşmelerle çalışılır. Her yıl ikinci dönem yenileme yapılır. Dönem boyunca "Sözleşmeler ne zaman yapılacak, benimle yeniden imzalanacak mı?" sorularıyla yaşarsınız. Diğer yandan da sizinle sözleşme

imzalamayacaklarsa ne yapacağınızı düşünürsünüz. İş başvurusu yapmakla yapmamak arasında gidip gelirsiniz. Kendinize ait bu düşünceler arasında gidip gelirken işinizi de en iyi biçimde yapmaya devam etmek durumundasınızdır." (Ankara)

"Ücret/Maaş: Kurucu ile üst düzey yöneticilerin takdirine bağlıdır. Çalışma süreniz, deneyiminiz, yüksek lisans, yabancı dil, vb. deneyim ve yeterlilikler maaşınızın belirlenmesinde hiçbir etkiye sahip değildir." (Ankara)

"Süreç içindeki izinler: Mümkünse hasta olmayın. Çünkü hasta olmak işe gitmemeyi gerektirmez. Tiyatroda bir söz vardır, "Oyuncunun sahneye çıkmamasının tek mazereti kendi cenazesidir." denir. Aynı böyledir özel okulda çalışmak... O gün okula gitmemenizin tek mazereti kendi cenazenizdir. Çalışma hayatım boyunca çocuklarımla birçok okul töreninde bulunamadım." (Ankara)

"Rapor: Mümkünse yöneticinin karşısına raporla çıkmayın. Eğer bu rapor ameliyat gibi ciddi bir konu ise zaten işten çıkarılma olasılığınız oldukça yüksektir. "Sen git ameliyatını ol, sağlığına kavuş, sağlık her şeyin önündedir." gibi cümleler de kurulur. Ancak siz odadan çıkar çıkmaz da, "İş bu, beklemez!" diye düşünerek yerinizi dolduracak yeni birini aramaya başlamışlardır bile. Hastalık izni konusunda ölmediğiniz sürece raporunuzun hiçbir önemi yoktur. Dünya bu kadar kötü olmasa gerek. Umudumu yitirmiş değilim." (Ankara)

Bu tartışmalardan sonra eğitim politikalarının kadınlar açısından hangi sorunları yarattığını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Eğitim emekçisi kadınların sistemin belirlediği sınırlarda hareket etmesi için baskılanması, kadına yönelik şiddetin eğitim kurumları aracılığıyla geliştirilmesi ve normalleştirilmesi, kadın kelimesinin ısrarla kullanılmaması,
2. Eğitim alanında çalışan kadın sayısının daha yüksek olduğu ve yapılan eğitim politikalarından da en çok kadınların etkileneceğinin bilinmesine rağmen, kadın açısından bir düzenlemenin olmaması, sorunların tespitinde ve çözüm önerilerinde görüş bildirmelerinin engellenmesi, yöneticilerin çoğunluğunun erkek olması,
4. Kız çocuklarının eğitim haklarının ellerinden alınması, okula devam eden kız öğrencilerinin okuldan alma bahanelerinin çoğaltılması, kız öğrencilerin lisede evlendirilerek okuldan ayrılmaya zorlanması,
5. Kadının çalışmaması, kız çocuklarının okutulmaması düşüncesinin yerleştirilmeye çalışılması ve buna toplumsal karşılık yaratma çabaları,
6. Kadın öğretmenler ile veliler arasındaki doğal ilişkinin bozulması, kadın eğitimcilerin üzerindeki idare baskısının yanında veli-öğrenci baskılarının artması, öğrencilerin kendi aralarındaki ilişkinin gerilmesi,
7. Kız öğrencilerin çocuk olmaktan çıkarılıp "biri kadın" olarak görülmesini sağlayan tutum ve tavırların çoğaltılması, kadınların her türlü şiddet, taciz ve tecavüze açık hale getirilmesi,
8. Eğitimcilerin emek, demokrasi sorunlarını tartışmak yerine öğretmenlerin kadın-erkek, inanan-inanmayan, rotasyona tabi olan-olmayan vb. ayrımının pekiştirilmesi ve gerilimin artırılma çabaları,
9. Kadın eğitimciler için tam bir mobbing aracı haline dönen izin, rapor, ödül uygulamalarının baskı aracına dönüşmesi, eğitim emekçisi kadınların moral ve motivasyonunun düşürülmesi, yalnızlaştırılması,
10. Kadın eğitimcilerin örgütlenmesinin zorlaştırılarak örgütsüz bir toplum yaratılmaya çalışılması, kadınların sosyal, mesleki gelişim alanlarının daraltılması,
11. Kadınların aidat vb. toplamasının ve velilerle iletişiminin daha kolay olacağına (velilerin çoğunluğu kadın) öne çıkarılarak, faydacı bir yaklaşımla kadın eğitimcilerin özelleştirmenin-para toplayıcısı-önemli bir parçası haline getirilmeye çalışılması.

Bütün bu sorunların kaynağı, kadınlarla erkeklerin eşit haklara sahip olmasından rahatsız olan, kadının toplumsal yaşamda daha aktif bir rol oynamasını istemeyen erkek egemen toplumun devamını savunanlardır (Eğitim Sen, 2014). Sistem açısından kadın; emeği, bedeni, iradesi, kimliği elde tutulan ve bunun üzerinden sömürülen kocaman bir alan! Bu sömürü alanını kolay kolay terk etmeyecekler, ta ki biz kadınlar mücadeleyi yükseltip, kazanıncaya kadar...

Laiklik ve Eğitim

Hilal Arslan

Merkez Kadın Eğitimci

A KP iktidarı kendi dünya görüşü çerçevesinde muhafazakar-gelenekçi bir toplum yaratmak istemektedir. Toplumsal yaşamı düzenleme işine eğitim sistemini dini kural ve referanslara göre biçimlendirerek başlamıştır. Laiklik ve laik eğitim anlayışıyla hesaplaşmak isteyen AKP kindar, dindar, itaatkar ve sorgulamayan bir nesil yetiştirmek istemektedir. Eğitim politikalarını 12 Eylül'ün mirası olan Türk-İslam sentezine göre oluşturmakta, "tek din, tek mezhep" dayatması ile farklı inanç ve kimlikleri yok saymaktadır. Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi ile eğitimi dinselleştirme uygulamaları hız kazanmıştır. Zorunlu din dersleri ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı uygulanmamakta, "zorunlu seçmeli" din dersleri dayatılmaktadır. Öğrenciler imam hatip okullarına yönlendirilmekte, normal ortaokullar içerisinde imam hatip sınıfları açılmaktadır. Okullara mescit açma zorunluluğu getirilmiştir. Otizmlı çocuklara zorunlu din dersi getirilmiş, okul öncesinde dini eğitim verilmeye başlanmıştır. Okullarda dini içerikli tören ve yarışmalar düzenlenmektedir. Başörtüsü serbestesinin kız çocuklarının eğitime

devam oranını arttıracakđ yönünde sahte özgürlükçü söylemler ile reşit olmayan kız çocuklarının başı kapatılmıştır. Karma eğitim hedef haline getirilmiş, bazı okullarda sınıflar ayrılmaya başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, Diyanet İşleri Başkanlığı, dini vakıf ve cemaatler ile işbirliği doğrultusunda eğitimin tüm kademeleri ve toplumsal yaşamın her alanı dini referanslara göre düzenlenmektedir. Son olarak 19. Milli Eğitim Şurası kararları eğitimde dinselleştirme uygulamalarının artarak devam edeceği haberini vermektedir.

Laiklik, kısaca din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması olarak tanımlanmaktadır. Yani devletin vatandaşları ile olan ilişkilerinde inançlara göre ayırım yapmamasını ifade eder. Laik bir devlet dinlerin kurallarına, nerede ve nasıl ibadet yapılacağına karışmaz. AKP iktidarının hayatın her alanındaki değiştirme ve dönüştürme uygulamaları bize, Türkiye'de dinin devletin denetiminde olduğunu bir kez daha göstermektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın varlığı din- devlet ilişkisinin en somut örneğidir. İktidar inanç alanlarına müdahale etmekte, halkın farklı kesimlerini birbirlerine karşı kıskırtmakta ve siyasal

ideolojik çıkarları doğrultusunda çatışma ortamı yaratmak istemektedir. Demokratik bir toplum yaratmanın temel koşulu gerçek bir laikliktir. Dinsizlik ya da dine karşı olma biçiminde algılanan laiklik; "dinsiz"e de "dindar" kişiye de saygıyı gerektirir, zorlama ve dayatmalardan arınmayı, gerçek bir din ve vicdan özgürlüğünü, dinin kişisel bir faaliyet olmasını gerektirir. Laiklik ne dine karşı olmayı ne de dini unutmayı ve gereksiz saymayı öğretir. Laiklik, dinsel tüm etkinliklerin devlet ve ekonomik yaşamdan ayrı ele alınmasını öngören bir kavramdır.

Laikliğin kavramsal yönden olduğu kadar eğitim sistemimizdeki yeri, önemi ve

uygulamaları yönünden de bilimsel bir yaklaşımla izlenmesi gerekmektedir. Dogmatizme karşı bilimi, düşünmemeye karşı sorgulamayı, araştırmayı savunan eğitim ve bilim emekçilerine bu anlamda büyük görev düşmektedir. İktidarın eğitimden sağlığa, hukuktan toplumsal yaşama kadar izlediği siyasal İslamcı politikalara karşı laikliği savunmaktan başka alternatif yoktur. Eğitimde gericileşmeye karşı laik, bilimsel, demokratik ve anadilinde eğitim ve demokratik yaşam için tüm emek ve demokrasi güçlerinin mücadelelerini ortaklaştırması gerekmektedir

Suriye Savaşının Etkisi Türkiye’de Devam Ediyor

Özlem Yüksel

Eğitim Sen Antep Kadın Sekreteri

Suriye’deki iç savaş yaklaşık olarak 5. yılına girdi. Savaş nedeniyle zorunlu göçe maruz kalan insanların sayısı artık milyonlarla ifade ediliyor. Türkiye bu anlamda göç alan ülkelerin başında geliyor ve bugün, Suriye’den zorunlu göç eden mültecilerin neredeyse yarısına ev sahipliği yapıyor. Göç edenlerin bir kısmı sınıra yakın illerdeki kamplara yerleştirilirken, büyük bir kısmı kampların dışında, çeşitli illerde yaşamaya başladı. Artık neredeyse Suriyeli savaş mağdurlarının bulunmadığı çok az il var.

Savaştan kaçan Suriyeliler, ülkelerine dönmeyi beklerken yaşanan iç savaşın derinleşmesi bu beklentiği zamanla tersine çevirdi. Sayıları milyonları bulan Suriyeli göçmenler artık Türkiye için çok ciddi yüzleşilmesi gereken bir durum haline geldi. Bu noktada meseleye en başından “evrensel insan hakları” çerçevesinden bakmak, Suriyeli kadın ve özellikle çocukların taraf edilemez acılarını ve mağduriyetlerini çözmeye, dindirmeye ve bir arada yaşamaya yönelik ciddi politikalar üretmek gerekiyor.

Bugün Türkiye'nin birçok ilinde güvencesiz işlerde çalışan, sokaklarda dilenen, camii önlerinde, boş sokaklarda uyumaya çalışan, garsonluk, hamallık yapan Suriyeli bir mülteci görmemiz mümkün. Suriye'de kalanlar açlık ve ölüm tehdidi altında yaşarken, Suriye'den kaçanların payına da açlık, yoksulluk ve dışlanmışlık düşüyor çoğu zaman. İstanbul'dan sonra Gaziantep de yoğun Suriyeli nüfus barındıran bir şehir olarak savaşın acı gerçeğini fazlasıyla barındırıyor. Yaşam koşullarının Türkiye'den farklı olduğu Suriye'de yaşarken, düzeni olan, işe, statüye sahip olan ve üreten yüz binlerce insan şu an ülkemizde açlıkla boğuşmak zorunda kalıyor. Mesela müstakil bir evin altında iki küçük odada akrabayla beraber on dokuz kişilik bir aile yaşayabiliyor. Savaşta yaşadıkları korkunun etkisiyle özellikle kız çocukları evin küçük avlusundan dışarı çıkmıyorlar, çünkü tanımadıkları insanlardan zarar görebileceklerini düşünüyorlar. Evin geçimini yaşları 12-14 arası olan çocuklar gün boyu tarlada çalışarak sağlamaya çalışıyor.

Tüm bunların yanında savaşın aslında en çirkin, en acımasız faturası kadınlara, çocuklara, özellikle kız çocuklarına çıkıyor. Bu noktada bahsettiğimiz "göç" bu kelimeye sığamayacak kadar acı ve izlerini ömür boyu taşıyacakları bir olgu haline geliyor. Savaşın izlerini kadınlar ve kız çocukları daha derin hissediyor. Savaş halindeyken, topluma tahakküm etmenin bir şekli olarak kadınlara ve bazen kız çocuklarına tecavüz etme, kaçırıp köleleştirme, ganimet olarak el koyma en acı yöntemler olarak karşımıza çıkabiliyor. Mayınlı arazilerden yürünülen, açlıkla, susuzlukla, ölüm korkusu ile geçirilen

***"Savaş zamanlarında
ilk yönelinen, en
iğrenç yöntemlerle
tahakküm altına
alınmaya çalışılan kız
çocuklarının, 'tecavüze
karşı korunması /
can güvenliklerinin
sağlanması'
düşüncesiyle kendi
vatandaşları veya
Türkiye'den insanlarla
evlendirildiklerini
biliyoruz."***

günler savaşın en acımasız yüzünü bir kez daha gösteriyor. On üç yaşındaki torunuyla beraber kaçan altmış beş yaşındaki kadının, askerlerin toplu tecavüzüne uğradıktan sonra sınırı geçer geçmez intihar ettiğini basından öğreniyoruz.

Savaş zamanlarında ilk yönelinen, en iğrenç yöntemlerle tahakküm altına alınmaya çalışılan kız çocuklarının, 'tecavüze karşı korunması / can güvenliklerinin sağlanması' düşüncesiyle kendi vatandaşları veya Türkiye'den insanlarla evlendirildiklerini biliyoruz. Türkiye'nin birçok yerinden, Suriyeli nüfusun yoğun olduğu bölgelere

gelip, araçlar vasıtasıyla kadınları ve çoğu zaman 18 yaşın altındaki kız çocukları para karşılığında, imam nikahı ve ikinci eş adı altında alabiliyorlar. Aileler bu durumu kendileri veya çocukları için çoğu zaman kurtuluş olarak görebiliyor.

Başka bir sorun ise mevsimlik işçi olarak çalışan kadınların yaşadığı taciz ve tecavüz. İş bulması için yardım istediği erkek komşusunun gecenin yanına bir başka

Savaşın diğer adı olan yoksulluk, göç eden çocuklar için işçilik anlamına geliyor. Türkiye çocuk işçi sömürsünde kapitalistlerin cenneti durumunda. Merdiven altı üretimin yaygın olduğu alanlarda özellikle gıda sektöründe kız çocukları daha niteliksiz, güvencesiz işlerde çalışıp evin geçimine katkı sağlamaya çalışıyorlar. Örneğin, küçük bir tatlıcı dükkanının merdiven altı üretiminde, bir lokantada veya mutfakta, bir tekstil atölyesinde bu kız çocuklarına

erkeği gece geç saatte evine dayanması, taciz etmesi. Buna benzer birçok örneğe rastlamak mümkünken bu ve benzeri durumlar araştırılması, açıklık getirilmesi, çözüm üretilmesi gereken ve adeta kanamaya devam eden yara olarak varlığını sürdürüyor.

rastlayabiliriz. Çoğu zaman günde on iki saatten fazla karın tokluğuna ya da haftalık 30-40 lira karşılığında çalıştırılıyorlar.

Suriye'den gelen mültecilerin eğitim durumlarına baktığımız zaman özellikle kız çocuklarının eğitim imkanlarından yararlanamadıklarını söyleyebiliriz.

“Savaşın diğer adı olan yoksulluk, göç eden çocuklar için işçilik anlamına geliyor. Türkiye çocuk işçi sömürsünde kapitalistlerin cenneti durumunda. Merdiven altı üretimin yaygın olduğu alanlarda özellikle gıda sektöründe kız çocukları daha niteliksiz, güvencesiz işlerde çalışıp evin geçimine katkı sağlamaya çalışıyorlar.”

hükümet mülteci statüsünde görmediği bu insanlar için ne bir okul ne de eğitimlerine devam edebilecekleri imkanlar sağlıyor. Halihazırda okul yaşındaki birçok kız çocuğu okuma yazma bilmiyor ve eğitimden uzak kalmaları onları, zaten geleneklerin etkisiyle boğulmuşken bir de bu nedenle topluma dahil olamamalarını, kendilerine güvenemeyen, üretemeyen bireyler olarak yetiştirmelerine ve gelecekte de sürekli başkalarına bağımlı bir hayat sürmek zorunda kalmalarına neden oluyor. Savaşın travmasından kurtulmak bir yana birde mülteci olmanın travmasını yaşıyorlar. Tabii aralarında okuma yazma bilenler olsa da durumları pek farklı değil. Örneğin Suriye’deyken lisede okuyan, çok iyi İngilizce, kısmen Türkçe bilen bir kız çocuğu şu an okula gitme imkanı olmadığı için karın tokluğuna tarlada çalışabiliyor.

Son olarak savaş nedeniyle Suriyeli kız çocuklarının, y a ş a y a m a d ı k l a r ı çocukluklarının travmasını ve savaşın derin izlerini belki de uzun yıllar taşıyacaklarını biliyoruz. Suriyeli kız çocukları için kapsamlı çalışmaların yapılması, özgün politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Evini, yurdunu terk ederek göç eden, bir çoğu yakınlarını kaybetmiş, sefalet içinde yaşayamaya mahkum edilen insanların birçoğu için öncelikler sıralamasında eğitim yer almıyor malesef. Yer olsa dahi

Üniversite Mezunu Kadınları Bekleyen Puslu Gelecek

Melda Yaman

Yrd. Doç. Dr. / Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Yeni bir çağın eşiğinde olduğumuz muhakkak. Kapitalizmde yeni bir birikim dönemini işaret eden dinamikler, toplumsal ilişkilerimizde de yeni bir evreye geçtiğimiz göstergesi gibi görünüyor. Sanal dünyanın 'gerçek' ilişkilerin yerini almasından öte bizzat toplumsallığın mekanı haline geldiği zamanlardan, iş hayatı gibi toplumsal hayatın da güvencesizlik pususu altında süregittiği koşullardan geçiyoruz. Yeni nesil, bu yeni koşullara doğup, o koşullarda yetişiyor. Düşünün, bugünün gençlerinin KPSS'nin olmadığı bir dünyayı tasavvur etmesi, 'facebook'un bulunmadığı bir dünyayı tahayyül etmeleri kadar güç. Oysa bundan on beş – yirmi sene önce, eğitim fakültesi mezunları örneğin, üniversiteden mezun olur olmaz atanmayı beklerdi. Bir okula atanmak çok uzun zaman almazdı. Üniversite mezunu olmak geçer akçe idi.

Üniversite eğitiminin toplumsal statü açısından belirleyici olduğu günler hayli gerilerde kaldı. Bu döneme damgasını vuran liberal muhafazakâr politikalar elbette ki bilgiyi değersizleştirmekle kalmayıp, bunun toplumun geniş kesimlerine sirayet

etmesi sonucunu doğurdu. Ancak, bir yandan da son yıllarda üniversite sayısı arttıkça üniversitelerin mevcudiyetinde de bir sıçrama yaşandı. Üniversitelerin yaygınlaşması ve eğitimin geniş kitlelere ulaşması kuşkusuz çok olumlu bir gelişme. Ne var ki nicel büyümeye niteliksel gelişmenin eşlik ettiğini söylemek pek olanaklı görünmüyor; zira üniversite eğitiminin bilimsel, özerk ve öğretim üyesi niteliğini günden güne yitirdiği hepimizin malumu. Bir yandan üniversiteli sayısı çığ gibi büyüyor, öbür yandan üniversite mezunlarının iş bulması günden güne güçleşiyor. Bu çerçevede önemli bir unsur, üniversite sermaye işbirliği. Ulusal İstihdam Stratejisi Belgesi'nde (UİSB) eğitim sisteminin 'işgücü piyasasının ihtiyaçlarına karşılayacak' biçimde yeniden örgütlenmesi öngörülmekte. İşin can alıcı yanı, bizzat üniversitelerin bilgiyi metalaştıran önemli bir sermaye birikim mekanı haline geliyor olması. Biyoloji, fizik gibi temel bilim alanları itibar yitirir, üniversitelerin bu bölümleri kapanırken; lojistik bölümlerinin art arda açılması bu eğilimin açık bir göstergesidir.

Son yıllarda öne çıkan bir diğer gelişme ise, kadınların üniversite eğitimine artan

katılımıdır.
T Ü İ K
verilerine göre,
2013-2014 döneminde
ön lisans eğitimi almakta olan
öğrencilerin yüzde 49'u, yeni kayıt
yaptıranlarınsa tam yarısı kadındır. Açık
öğretim ön lisans programlarında ise
yeni kayıt yaptıran kadın oranı yüzde 55'i
bulmuştur. Açık öğretim fakültesi dışındaki
lisans programlarında okuyan öğrencilerin
yüzde 51'ini, yeni kayıtların yüzde
53,3'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Yüksek
lisans yapanların yüzde 42'si, doktora
öğrencilerininse yüzde 43'ü kadındır. Bu
veriler kadınların, ön lisans ve lisans eğitimi
alanların yarısından fazlasını, yüksek lisans
ve doktora öğrencilerinin de önemli bir
kısımını oluşturduğunu ortaya koymaktadır.
Kadınların Diş Hekimliği, Eczacılık, Edebiyat,
Dil, Fen, Eğitim, Güzel Sanatlar ve Mimarlık
fakültelerinde oranı erkeklerden fazla iken;
Tıp, Mühendislik, Ziraat, Veterinerlik'te
erkekler çoğunluktadır. Fakültelerin
cinsiyete göre ayrışması da kuşkusuz
ataerkil sistemin ortaya çıkardığı bir sonuç
olmakla birlikte cinsiyetçi iş bölümünü de
yeniden üretmektedir.

Kadınların
üniversite eğitime
artan katılımı, istihdama
katılımda da karşılık bulmuştur. İşin aslı
Türkiye'de kadın istihdamı verileri pek çok
ülkenin epey gerisinde seyretmektedir;
öyle ki, kabaca söylenirse Türkiye'de
on kadından sadece üçü istihdamdadır.
AB ülkelerinde ise kadınların istihdama
katılımı ortalama yüzde 60'tır. Türkiye'de
eğitim düzeyine göre kadın istihdamına
bakıldığında, üniversite mezunları arasında
istihdama katılımın en yüksek olduğu
görülmektedir. 2013 verilerine göre; bir
okulu bitirmeyen kadınlar arasında iş
gücüne katılım oranı yüzde 18,5, ilköğretim
ve lise mezunları arasında yüzde 27,3 ve 35
iken, yüksekokul ve üniversite mezunları
arasında yüzde 72,2'ye sıçramaktadır.
Erkekler için bu oranlar sırasıyla yüzde
47,6, 70, 75,3 ve 86,1'dir. İstihdama katılım

bakımından kadınlarla erkekler arasındaki farkın en düşük olduğu kesim, yüksek öğrenim mezunlarıdır. Bu durum kadınların profesyonel mesleklerde yoğunlaşmasına yol açmaktadır. Bu mesleklerde çalışan kadın oranı erkeklerden yüksektir ve giderek yükselmektedir.

Bu olumlu tablo işsizlik bahsi açılınca tuzla buz olmaktadır. Kadınların işsizliği, Türkiye'nin işsizlik sorununun asli bir bileşenini oluşturmaktadır. Kentte kadın işsizliği yüzde 16,4'tür. Kadın işsizliği erkeklere kıyasla yüksektir; kadınların istihdam içindeki payı yüzde 30,8'ken, işsizler içindeki payı yüzde 40,8'dir. Ancak, işsizlik kapsamı dışında tutulan umutsuz ve diğer işsizlerin yüzde 60'ını da kadınlar oluşturmaktadır. 2004-2013 arasında kadın işsizlere 400 bin yeni kadın eklenmiştir.

Disk-Ar'ın Şubat 2014-Şubat 2015 dönemi araştırmasına göre, resmi işsizlik oranı yüzde 13 olan kadınlar için geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 25'tir. Kadın işsiz sayısı bu dönemde 209 bin kişi artmıştır.

En yüksek işsizlik oranı yüksek öğrenim mezunları arasında görülmektedir. Yaklaşık her dört işsizden biri üniversite mezunudur ve bu dönemde onlara 272 bin kişi eklenmiştir. Yükseköğretim mezunu kadınlar, işsizliği en ağır yaşayan kesimdir. Bu dönemde eklenen işsizlerin yarısı üniversite mezunu kadındır. Disk-Ar'ın verileri Şubat ayına ait olduğundan, Haziran ayı itibarıyla mezun olup hala iş bulamamış yığınları içermemektedir. Kadınlar işsizliği uzun süre deneyimlerken, erkekler kısa dönemli işsizlikten sonra bir işten öbürüne geçerek iş hayatını sürdürmektedir.

Üniversite mezunları arasında şanslı olup bir iş edinenlerse büyük oranda kendi alanlarının dışında bir işe girmektedir. Kişisel tercihlerden öte, işsiz kitleleri çalışmaya mecbur eden bir kaç alan göze çarpmaktadır. Bu bağlamda kritik bir iş alanı çağrı merkezleridir. Özellikle Samsun gibi yüksek işsizlik ve ucuz işgücü potansiyeli barındıran Anadolu şehirlerinde kurulan çağrı merkezleri, yeni mezun genç kadınların iş hayatında bir basamak niteliğindedir. Uzun çalışma saatlerine dayanan, neredeyse bir askeri disiplin altında yürütülen bu çalışma, iş hayatıyla olduğu kadar kapitalist denetim süreçleriyle de karşılaştırır gençleri. Bu bakımdan çağrı merkezleri, sermayenin emeği tahakküm ve 'terbiye' araçlarından biri rolünü de üstlenmiş gibidir. Özel güvenlik, iş güvenliği uzmanlığı, AVM'ler de yaygın alanlardandır.

İstihdam politikalarının kadınlara önerdiği neredeyse tek seçenek esnek çalışmadır. Esnek çalışmayla kadınlara, hane içi' görevlerini aksatmadan' gelir katkısında bulunabilecekleri salık verilmektedir. Ne var ki esneklik, düşük ücretler ve güvencesizlik anlamına gelmektedir. İş güvencesi sağlanmadığı gibi çoğu kez sosyal güvence de yoktur. Esnekliğin amacı, kısaca, iş gücü maliyetinin düşürülmesi ve rekabet gücünün artırılmasıdır. Esnek çalışmaya aday kadınlar, böylece, sermaye birikiminin sürekliliğinin dayanakları haline gelirler. Esneklik sadece maliyetleri düşürmekle kalmaz, emek üzerinde yeni ve çok yönlü denetim kurulmasının araçlarını da sağlar. Tekil emek gücü açısından, kapitalistin, çalışma yerinden çalışma süresine emek sürecinin hemen her aşamasında belirleyici

olması, sermayenin emek üzerinde artan denetim ve tahakkümünü ifade etmektedir. ÜİSB'de, istihdam politikalarının güvenceli esneklik esasına göre belirleneceği bildirilmiştir. Bu esas, emek sermaye ilişkilerinin yeniden yapılandırılması temeli üzerine oturtulmuştur. Aynı işte kalabilme güvencesini ifade eden iş güvencesi yerine, tek bir işverene bağlı olmadan çalışmanın sürdürülebilmesini ifade eden istihdam güvencesi getirilmiştir. İşin ve iş edinmenin maliyetini çalışanın sorumluluğu olarak gören bir anlayış hakimdir. Gençler, üniversite diplomasının yanı sıra, ömür boyu eğitim almalı; bir kurstan öbürüne, bir sınavdan diğerine koşturarak teknik becerisini geliştirmelidir. Yaşam; iş, işsizlik, eğitim ve yeni iş sarmalı içinde sürüp gidecektir.

Sonuç olarak, istihdam edilme ile işsizliğin iç içe geçtiği, emek süreçleri kadar yaşamın kendisinin de esnekleşip güvencesizleştiği koşullardan geçiyoruz. İşin ve iş bulma çabasının, insanın bütün yaşamını tahakküm altına aldığı bu süreç, kadınlar için şöyle bir yaşam resmetmektedir: Kadınlar çocuk bakımından işe, işten okula, okuldan eve yemek yapmaya, işten işsizliğe, evden kursa, işten yaşlı bakımına... Dur duraksız bir devrim içinde 'hem çocuk hem de kariyer' yapacaktır. Bunca çabanın karşılığında ise ne iş garantisi ne de sosyal güvence elde edebilecektir. Ataerkil kapitalizmin kadınlar için öngördüğü yaşam, işsizlikle yan yana duran uzun çalışma saatleri, artan iş yükü ve güvencesizliktir.

Ebette bu makus bir çaresizlik hali değil, bir kadın olarak yapacak çok şeyim, söyleyecek çok sözüm var.

Peki ne yapabilirim? Ne yapabiliriz?

Çamlıhemşin yaylalarında dozerlerin önüne oturan Havva Ana,

Gezi’de tomanın tazyikli suyuna karşı dimdik duran kadın,

Kobane’de savaşırken bile erkekleşmeyen, gülümseyen Mezopotamya’nın güneş yüzlü kadınları,

Zeytin ağaçlarını korumak için bürokratları bile satın alan şirketlere onurunu satmayan Yırca’lı kadınlar... Bunlar bir çırpıda zihnimin hatırladıkları. Kadınlar, kadınlarımız. Mücadele eden ve direnen kadınlarımız... Ve biliyorum ki, toplum kadınlarla özgürleşecek ve demokratikleşecek.

Akla ziyan ölümler ve katliamlar karşısında kahırlıyız ama çaresiz değiliz. Çare bizim varlığımız, ortak aklımız, sağduyumuz ve

erkek aklının aksine yaşamın yeni, yeniden yaratıcısı yüreğimiz, kadınlığımız...

Hatırlayalım;

Gezi’de, Yırca’da kadınların isyanda olmasının sebebi sadece ağaçlarını korumak değil, kadın kimliğini yok sayan iradeye karşı, yaşam tercihleri adına kendi iradelerini ortaya koymalarıydı.

Hatırlayalım;

Rojava’da kadın devriminin pratikleşmiş hali kadın hareketi için güçlü bir referanstır. Sınırımızın hemen altında, Kobane’de Kürt ve Ezidi kadınlar topraklarını, kimliklerini ve yaşam tercihlerini savunmak için tarihin en vahşi, en barbar örgütü İŞİD çetelerine karşı ön saflarda savaştilar.

Son yıllarda olduğu gibi bugünde çalışma yürüten savaş karşıtı tüm platformlar, oluşumlar kadınların öncülük ettiği süreçler sonucunda oluştu. Pervasız bir ısrarla yürütülen savaş konseptinde harcanan bu çaba, verilen bu emek çok kıymetli.

On yıllardır kadın hareketleri her daim savaşın, şiddetin, baskının karşısında tavır almıştır. Ve ben demokratik toplumun, barışın, kardeşliğin, özgür yaşamın teminatını, kadın özgürlüğünde, özgürleşmiş kadının örgütlülüğünde görüyorum.

Ülkeyi yönetenler çıldırmışken,"beraber bedel ödedik, beraber mücadele edeceğiz" diyen; farklı çevrelerden, farklı etnik kökenden, farklı siyasi anlayışlardan ve farklı sosyal çevrelerden kadınlar, ölümleri durdurmak, savaşa dur demek için yine bir aradalar. Kör gözlere, sağır kulaklara, vicdanı çifte standart modunda unutulmuşlara ısrarla; kadının kimliğine, diline, sesine, eteğine, kahkahasına bile tahammül edemeyenlere inat bütün alanları barışa adanmış suskun öfkeleriyle doldurdular. Kürt kadın hareketi bünyesindeki kadın örgütleri, feminist kadın örgütleri, barış için kadın girişimi ve sosyalist kadın örgütleri eylemlilikleriyle barıştaki ısrarlarını haykırdılar.

Karar alıcıların, kameralar önünde söz söyleme sarhoşu siyah giyen adamların aksine kadınlar; savaşın kendilerini; önce çocuklarından, sonra topraklarından, ekmeğinden, bu ülkenin yarınlarından vuracağını iyi biliyor.

Ne demişti Sevgili Şükrü Erbaş;

**Sevgilim,
Bu ülke senin gövden kadar
masum olsaydı
Bir tek anne oğlunu devletten
sormazdı...**

Şefkatli devletimiz(!) artık halkının çocuklarını teker teker değil toplu katlediyor. Saltanat uğruna evlat katlini caiz gören bir devlet geleneğinden geliyor olması, bunu onun için "kendi doğasında" kılıyor olabilir ama bizler için bu kabul edilemez.

Kabul etmiyoruz ki, her gün artarak alanlardayız... Kabul etmiyoruz ki, her gün yine yeniden, ısrarla "barış" diye haykırıyoruz. Kabul etmiyoruz ki; dili, dini, kimliği, aidiyeti ne olursa olsun hiçbir ananın ağlamasını; polis, asker, gerilla ve sivil cenazeler gelmesin diye, "daha ne yapabiliriz?" diye çırpınıyoruz.

Kahırlı olabiliriz ama çaresiz değiliz! Zalim güçlü olabilir ama biz zulmün önünde diz çökecek ve kadın olarak susacak değiliz!

***“Kahırlı olabiliriz ama çaresiz değiliz!
Zalim güçlü olabilir ama
biz zulmün önünde diz çökecek ve kadın olarak
susacak değiliz!”***

Suruç

YETİM BAHÇE

*Senin güllerin her yerde açar,
Dağda, bayırda, kırdan, bozkırdan,
Bozkır biraz şüpheli ama
Günlerden bir gün açar mı açar,
Bozkır dediğin sakar...
Senin güllerin her yerde açar,
Ya benim güllerim?
Sevinen çocuk gözlerinde bir,
Bedava iyilik yapanların gözlerinde iki,
Bağışlamasını bilen yüreklerin en kuytu yerinde açar, üç.
Benim güllerimle senin güllerin el ele,
En güzel bahçe.
Benim güllerim olmadıkça,
Senin bahçelerin yetim, yitik...*

Bedri Rahmi FÜBOĞLU

Acı zamanla eksilmiyor, gün geçtikçe üstüne yeni acılar ekleniyor. Saatlerin, gece ile gündüzün, günlerin birbirine karıştığı haftalar... Kaybettiğimize hala inanmadığımız canlar... Bir kanadımız artık kırık, sevinçlerimiz, mutluluklarımız, ağzımızın tadı artık hep yarım ve eksik... Bir daha iyi olamayacak kadar acımız var. Başka acılar yaşanmasın diye ihtiyacımız olan tek şey BARIŞ...

Ece, Duygu, Büşra, Ezgi, Polen, Aydan...
Yani kız kardeşlerim... Kız kardeşlerimiz...

O naif yüreklerini, kız kardeş duygudaşlığı ile kadın özgürlük mücadelesinin tam merkezine koyarak attılar tüm adımlarını... Kaybedilen çocuklarını arayan Cumartesi Anneleri ile islandılar bir Ağustos sıcağında Galatarasay Meydanı'nda, Özgecan ile yandılar bir Şubat soğukunda Kadıköy sokaklarında... Hükümetin savaş politikalarını eleştiren kadın siyasetçi için "Susturun şu şirreti" diyen basın yayın organına karşı ilk tepkiyi verdiler Samsun sokaklarında...

Sıra gelmişti çocuklar için adım atmaya... Daha doğrusu çocuk olamayan çocuklara, yani savaşın çocuklarına... Hani sınıflarının duvarında bombanın açtığı boşluğu boya kalemleri ile Güneş'e çeviren çocuklara...

Savaşın yıktığı binaların tozunu değil temiz bir nefes alabilsinler diye fidanlarıyla, savaş yıkıntıları değil gerçek oyuncakları olsun diye oyuncaklarıyla attılar adımlarını... Savaşın izini taşımasın diye oyuncak seçimine bilhassa çok dikkat ettiler. Çünkü çocuk yürekleriyle biliyorlardı. Çünkü yanı

başlarındaki savaştan biliyorlardı. Çünkü savaş; çocuklar için yaşanmamış çocukluk, kadınlar için taciz, tecavüz, gözyaşı, yoksulluk, göç ve ölüm demekti.

Hükümetin savaş politikası sebebiyle adım adım sürüklendiğimiz savaşın ne olduğunu bizler de çok iyi biliyoruz; bizlerin ortak yaşamının imkansız hale getirilmesidir, kadınların kurumayan gözyaşlarıdır, ekmeğimizin daha da küçülmesidir. Yükselen kadın özgürlük mücadelesinin engellenmesidir, tacizdir, tecavüzdür, yerinden yurdundan edilmedir, doğanın katledilmesidir.

Savaş politikalarına karşı bu topraklarda bir arada yaşamı savunan tüm kadınların ortak sesi BARIŞ olmalıdır.

Clara Zetkin'in dediği gibi, "Her istek kendine yer bulur." şiarıyla biz kadınlar ısrarla, inatla, kararlılıkla, iradeyle hareket ederek, acılarımızın üzerine yeni acılar eklenmesin diye, barışın öncüsü olmalıyız.

Kadın iradesiyle 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yüreği barış hasretiyle yanıp tutuşan kadınlarla el ele, en güzel bahçeyi yani BARIŞ'ı yaratmaya...

Suruç'taki patlamada yitirdiğimiz Aydan'ın dediği gibi "Gelin yarını ilmek ilmek biz örelim."

Gelin barışı ilmek ilmek biz kadınlar örelim.

Erkek Egemen Aklın Tezahürü ve TİS Masası

Fatma Çetintaş

Hukuk, TİS ve Uluslararası İlişkiler Sekreteri

2016-2017 yıllarını kapsayan üçüncü dönem toplu sözleşme sürecini geride bıraktık. Ülkede yeni bir kaotik sürecin devreye sokulduğu, insanlarımızın kanının oluk oluk aktığı, Kürt sorununda bir kez daha imha ve inkâr siyasetinin devreye konduğu, tutuklamaların, yargısız infazların yaşandığı, tüm demokratik eylem ve etkinliklerin fiilen yasaklandığı bir süreçte, aileleriyle birlikte yaklaşık yirmi milyon insanın iki yıllık geleceğine ipotek koymaya çalışan geçici savaş hükümeti ve yandaş konfederasyonuna karşı, kamu emekçileri ve emeklilerinin sesi, sözü olduk.

Konfederasyonumuz, TİS mücadelesini Ağustos ayına sıkıştırarak bir oldu bittiye getirme yaklaşımı karşısında, örgütsel kurullarımızda açığa çıkan perspektif doğrultusunda, 2015 bütçe sürecinden bu yana TİS 'e dönük önemli bir mutfak çalışması yürüttü. Bir yandan bir önceki satış sözleşmesinin iş yerlerinde teşhiri için faaliyet yürütürken, diğer yandan 2016-2017 yıllarını kapsayacak olan TİS sürecine dönük talepleri açığa çıkarma amacıyla bağlı işkollarımızla birlikte planlayarak sürdürdüğümüz iş yeri ziyaretleri, anketler, kurultaylar, vb. çalışmalarla kamu emekçilerinin genel ve iş kolu taleplerini

belirledik. Açığa çıkan taleplerimiz noktasında pek çok eylem ve etkinlik gerçekleştirdik.

KESK'in üçüncü dönem TİS sürecine dönük kurduğu siyasal ve toplumsal bağlamda, 7 Haziran Genel Seçimleri'nin açığa çıkardığı yeni parlamento aritmetiği de önemli oldu. Seçim sonucunda AKP hükümetinin tek başına hükümet olma vasfını yitirmesine rağmen, sanki hiç seçim olmamış ve yeni bir tablo ortaya çıkmamışçasına geçici hükümet eliyle devam ettirdiği dayatmacı sürece itiraz ettik. Geçici savaş hükümetinin, yasal olarak toplu sözleşme sürecini sürdürmeye yetkisi olsa bile siyasal sorumluluğunu taşımayacağı bir sürece dair karar veremeyeceğini, milyonlarca insanın iki yıllık mali, sosyal, özlük ve demokratik haklarını belirleyemeyeceğini ifade ettik. Buradan hareketle TİS görüşmelerinin yeni hükümetin ve programının netleşeceği Eylül ya da Ekim aylarına ertelenmesini talep ettik. Parlamentoda grubu bulunan emekten yana siyasi partilerle görüşmeler yaparak TİS görüşmelerinin ertelenmesine ve 4688 Sayılı Yasa'nın özgür bir toplu sözleşme yapmaya imkan tanıyacak bir şekilde yeniden düzenlenmesine dönük Meclis'te çalışma yürütülmesini sağladık. Ancak meclisin tatile girmesi nedeniyle CHP ve HDP gruplarının girişimlerinden bir sonuç alabilmek mümkün olmadı. Kamuoyundan da büyük destek gören erteleme talebimiz, yandaş konfederasyonun da desteğiyle reddedildi ve 3 Ağustos'ta üçüncü dönem toplu sözleşme görüşmeleri başladı.

Görüşmelerin başladığı tarihten, mutabakat metninin yandaş Memur

“Eşit temsiliyet ilkesini benimsemiş ve kadınların kendi kararlarını aldığı mekanizmaları hayata geçirmiş bir emek örgütü olarak bu dönem yapılacak TİS görüşmelerinde bu ilkelerimize uygun bir tutum sergiledik.”

Sen tarafından imzalandığı güne kadar süren bütün oturumlarda KESK, masada da kamu emekçilerinin hak ve çıkarları doğrultusundaki itirazlarını kararlılıkla ifade etmeyi sürdürdü. Geçici savaş hükümeti ile onun memur kolu olan Memur Sen'in mizansenini bozan KESK'e karşı tahammülsüzlükleri görüşmeler boyunca devam etti. Ancak kadük toplu sözleşme yasası ve yandaş konfederasyonun yaklaşımıyla tam anlamıyla seyirlik bir oyuna dönüşen toplu sözleşme görüşmelerinde işveren heyeti ve yandaş Memur Sen'in en çok köşeye sıkıştığı ve iki yüzlü eril politikalarının açığa çıktığı durumun, kadın taleplerimizin doğrudan kadın sekreterimiz tarafından masada ifade edilmesi olduğu söylenebilir.

Eşit temsiliyet ilkesini benimsemiş ve kadınların kendi kararlarını aldığı mekanizmaları hayata geçirmiş bir emek

“Kadın emekçilerin taleplerine ilişkin tek bir madde yoktur. Memur Sen - AKP’nin eril, muhafazakâr ve cinsiyetçi politikaları kadın taleplerini yine görmezden gelmiş ve TİS masasında yok saymıştır.”

örgütü olarak bu dönem yapılacak TİS görüşmelerinde bu ilkelerimize uygun bir tutum sergiledik. Konfederasyonumuzun görüşme heyetinde kadın sekreterimizin de yer alması ve kadınların kendi emekleri üzerinde söz söyleme hakkının kadın sekreterliğimiz üzerinden toplu sözleşme masasına getirilmesi, yasanın da masanın da eril yapısı ve aklına önemli bir müdahale oldu. Erkek-devlet ve sermaye ittifakının TİS masasındaki temsilcileri olan AKP ve Memur Sen, yıllardır elbirliğiyle kadın emekçilere yönelik sürdürdükleri cinsiyetçiliği, bu görüşmeler esnasında doruğa çıkardılar. Masada bir kadının bulunmasını ve kadın taleplerinin ayrıca dile getirilmesinin masa düzenine ve yönetmeliğe aykırı olduğunu

savunan MEMUR SEN Başkanı ve Çalışma Bakanı, masada farklı taraflarda oturmuş olsalar da kadın düşmanlığında aynı safta olduklarını bir kez daha ilan etmiş oldular. Sırtını emekçilere değil, anti demokratik yasalara ve yönetmeliklere dayayan bu anlayışın, sadece KESK’li kadınlara karşı değil, tüm kadınlara yönelik açık düşmanlığı ve eril zihniyeti bir kez daha tüm çıplaklığıyla açığa çıktı.

Bizim açımızdan sonunun en baştan belli olduğu üçüncü dönem toplu sözleşme süreci, yandaş Memur Sen’in mutabakat metnini imzalamasıyla son buldu. Geçici savaş hükümeti ve yandaş konfederasyonu, kamu emekçilerinin alın teri ve emeğini yeni bir satış sözleşmesiyle iç ederken, bu garabeti “tarihi bir başarı” olarak sunmaktan da yine hiç utanmadı. Kazanım olarak ifade dilen başlıkların önemli bir bölümünü daha önceki toplu sözleşmede kabul edilen

ancak hükümetin uygulamayarak aslında suç işlediği maddeler oluşturuyor. Tarihi kazanımın (!)diğer bölümü ise yine önceki dönemde toplu sözleşme kapsamında sayılmayarak Kamu Personeli Danışma Kurulu'na sevk edilen ve orada kabul edildiği halde AKP hükümetinin hiç bir yasal düzenleme yapmayarak çürümeye terk ettiği maddelerden ibaret... Ücret artışlarına yönelik bu toplu sözleşmede kamu emekçilerine kasanın açıldığına yönelik söylemler ise tam bir aldatmaca 2016 yılı için kümülatif %11.3 artış diye ifade edilen oran aslında ortalamada %8.6, 2017 yılı için kümülatif %7.1 ortalamada 5.06 artışa denk düşüyor. Bu oranlar AKP hükümeti tarafından hazırlanan Orta Vadeli Mali Plan (OVMP)'da, bütçedeki personel ödeneğindeki artış oranlarıyla örtüşüyor, dolayısıyla öngörülenin üzerinde elde edilen bir kazanımdan söz etmek mümkün değil. Kaldı ki sadece son bir ayda dolardaki devalüasyon %18 civarında ve artış rakamları Merkez Bankası'nın 2016 yılı için öngördüğü enflasyon oranlarının bile gerisinde.

Yine bu mutabakat metninde kadın emekçilerin taleplerine ilişkin tek bir madde yoktur. Memur Sen-AKP'nin eril, muhafazakâr ve cinsiyetçi politikaları kadın taleplerini yine görmezden gelmiş ve TİS masasında yok saymıştır.

Bunların yanı sıra en önemli taleplerimiz arasında olan 2014 yılındaki satış sözleşmesinden doğan kayıplarımızın karşılanması, vergi dilimi oranlarının düşürülmesi, ek ödemelerin emekliliğe yansıtılması, demokratik talepler gündeme bile gelmemiş, fiili hizmet zammı ile

ilgili taleplerimiz karşılanmamıştır. 4/C ve sözleşmelilerin kadroya alınması ve güvenceli iş talebi ise "Üzerinde çalışma yapılmasına karar verildi." denilerek yine başka baharlara ertelenmiştir. Kamu emeklilerinin payına bu toplu sözleşmeden düşen pay ise sadaka artışından ibarettir. Dolayısıyla ortada ne "tarihi bir sözleşme" ne de "tarihi kazanımlar" vardır. Memur Sen'in açıklamaları tıpkı 2013 yılında olduğu gibi, satış sözleşmesini gizlemeye yöneliktir. Varlığını sermayeye armağan eden geçici AKP hükümeti giderayak kamu emekçilerinin çıkarlarını gasp etmiş, yandaşı Memur Sen ise sırtını dayayarak büyüdüğü siyasi iktidara diyet borcunu, kamu emekçilerini masada bir kez daha satarak ödemiştir. 2015 toplu sözleşmelerinin kısa özeti aslında budur.

Konfederasyonumuz KESK, bu yeni satış sözleşmesini tanımayarak TİS taleplerimiz doğrultusunda kesintisiz ve karalı bir mücadeleyi örmek konusunda kararlıdır. Hangi konfederasyona üye olduğuna bakmaksızın tüm kamu emekçilerinin bu kirli işbirliğine karşı ortak tavrını açığa çıkararak satış sözleşmelerini çöpe atacağız. Grev hakkını içeren gerçek bir toplu sözleşme yasası mücadelemizi yükselterek, özgür toplu sözleşmelerle emeğimize ve geleceğimize sahip çıkacağız. İnaniyorum, başaracağız.

AKP-MEMUR SEN İşbirliği Sözleşmesi

2016-2017 yıllarını kapsayan Toplu İş Sözleşme'si konfederasyonumuz KESK'in tüm itirazlarına rağmen, Milletvekili bile olmayan Çalışma Bakanı Faruk Çelik ve Memur SEN Genel Başkanı Ali Yalçın tarafından imzalandı. Her ne kadar Bakan ve Memur SEN masadan memnun kalsalar da, emekçiler lehine hiçbir talebin kabul edilmediği sözleşme, kamu emekçilerini memnun etmedi. KESK Kadın Sekreteri Gülistan Atasoy'un konuşturulmayarak kamu emekçisi kadınların yok sayıldığı Toplu İş Sözleşmesini bizde üyelerimize sorduk. Aldığımız cevaplar bir kez daha gösterdi ki bu sözleşme emekçilerin değil AKP ve yandaş sendikasının arasındaki kirli işbirliğinin devam ettiğini gösteren bir sözleşmesidir.

2016-2017 TİS görüşmeleri tamamlandı. Kamu emekçisi bir kadın olarak yetkili sendika tarafından imzalanan bu sözleşmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cennet KIRDAR (Antalya Şube): Bu sözleşme kamu emekçileri açısından, ikinci bir satış sözleşmesi olmuştur. Kamu emekçileri; sözde yetkili, özde güdümlü sendika Memur-Sen tarafından bir kere daha TİS masasında satılmıştır. Ülkemiz ekonomik açıdan bir kriz ortamında. Döviz sürekli değer kazanırken, Türk Lirası sürekli değer kaybediyor. Türk Lirası değer kaybederken, ücretlerimiz eriyor, alım gücümüz düşüyor ve hayat pahalılığı her geçen gün artıyor. Emekçiler hayat pahalılığının yükü

altında eziliyor. Böyle bir ortamda kamu emekçilerinin kayıplarının karşılanması gerekirken, bu husus yok sayılarak TİS imzalanmıştır. Kamu emekçileri böylece bir kere daha sefalet ücretine mahkûm edilmiştir.

Kamu emekçilerinin kayıpları karşılanmadığı gibi hiçbir kazanım elde edilememiştir. TİS sürecinde kamu emekçisi kadınlar adeta yok sayılmış, kadın düşmanı politikaları bir kez daha ortaya çıkmıştır. Kadınlara dair tek bir madde bile eklenmemiştir.

Duygu ERDOĞAN (İzmir 1 No'lu Şube): Haberlerden gördüğümüz gibi 2,5

milyon kamu çalışanının (özellikle kadın çalışanların çokluğunu düşünürsek) ekonomik, özlük hakları vb. taleplerini kadınlardan eser olmayan bir masada tartışılmasının, biz kadın emekçiler için hiç de iç açıcı sonuçlar doğurmayacağı başından belliydi. Kamuda özellikle eğitim ve sağlık iş kolunda çalışan kadın sayısı ciddi rakamları bulmaktadır. İş yerlerinde, şubelerde ve merkezi düzeyde ki örgütlenmelerde kadın temsili dikkate almak ve buna göre örgütlenme faaliyetleri ortaya koymak elzem bir hal almıştır. Yığınla sorunla boğuşan kadınlar, çalışma hayatındaki iyileştirmelerle bir nebze de olsa nefes alabileceği ortam olacaktı. Ancak yetkili sendika Memur Sen ve işveren arasında bizi 2 yıllık sözleşmeye mahkum eden bir satış sözleşmesi imzalanmıştır.

Sara ALAGÖZ (Gaziantep

Şube): TİS görüşmelerinin 1. oturumunda Çalışma Bakanı ve yetkili sendikanın açıklamasız kaçır gibi gidişi, 2.Oturumunda Memur Sen'in tehditleriyle KESK kadın sekreterimiz Gülistan Atasoy' a söz verilmemesi görüşmenin tanımında yer alan uyuşmazlıkların barışçı çözümüne ters düşmektedir. Tepkilere rağmen Meclis'ten geçirilen iç güvenlik yasası, gösteri yürüyüşü, düşünce özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlüklere ağır darbe vurmuştur. Türkiye altında imzası bulunan ILO gibi uluslararası sözleşmelerin gerektirdiği şekilde hareket etmemiş ve ters düşmeyi umursamamıştır.

Kamu emekçilerinin grevli toplu sözleşme hakkı önünde yasal ve fiili engeller oldukça özgür bir toplu sözleşme yaratılması mümkün olamaz. 7 Haziran seçimlerinde yetkisi elinden alınan AKP hükümetinin savaş politikaları her alanda olduğu gibi sendikal alanda da kendini göstermiş sendikamızın emek, eğitim ve kadın alanında yaptığı öneri ve tekliflere kulak tıkanmış, işbirlikçi yetkili sendika kendini dayatmıştır. Ayrıca görüşmelerin kamu emekçilerinin tatilde olduğu Ağustos ayında yapılması, gelecek tepkilerin önünü almak ve her şeyi oldu bittiye getirme amacı gütmektedir. Çıkarılan her yasa, her yönetmelik kamunun tasfiyesine yöneliktir. Performansa dayalı çalışma, sözleşmeli işçilik, disiplin cezaları ve soruşturmalar güvencesiz bir kamu ortamı oluşturmaktadır.

Yandaş idareciler sayesinde uygulanan mobbing eşliğinde kamuyu şirket, çalışanları da patron-işçi ilişkisine itmeyi amaçlamaktadır.

Memur Sen'in tehdidi ile Çalışma Bakanı KESK Kadın Sekreteri'nin konuşmasına müsaade etmedi. Siz bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cennet KIRDAR (Antalya Şube): Bu durum AKP'nin kadına bakışının TİS sürecine yansımasıdır. AKP ve Memur-Sen kadın düşmanlığı konusunda aynı kaynaktan beslenmektedir. Kadını yok sayan, onu çalışma yaşamının dışına itmek isteyen bir anlayışa sahipler. Kadını kutsal annelik göreviyle sınırlamak ve onu eve mahkûm etmek istiyorlar. Nasıl giyineceğimize, kaç çocuk doğuracağımıza, kahkahamıza, her şeyimize karışan bir muhafazakâr ahlak anlayışıyla karşı karşıyayız. Böyle bir zihniyetin kadın sekreterimizin konuşmasına engel olmasına şaşkırmamak lazım.

AKP'nin kadını yok sayan tutumuna rağmen kadınlar olarak hem toplumsal alanda hem de çalışma yaşamının her alanında var olmaya devam edeceğiz. Varlığımıza bile tahammül edemeyen gerici, muhafazakar anlayışa sessiz kalmıyoruz. Erkek egemen sözleşme

Cennet KIRDAR

AKP'nin kadını yok sayan tutumuna rağmen kadınlar olarak hem toplumsal alanda hem de çalışma yaşamının her alanında var olmaya devam edeceğiz.

masalarını başlarına yıkmak için mücadeleye devam edeceğiz.

Duygu ERDOĞAN (İzmir 1 No'lu Şube): AKP hükümeti döneminde kadınları aşağılayan, yok sayan, kadına yönelik şiddetin ve katliamların önünü açan söylemler ve yasal uygulamalarla, satış sözleşmesinin yapıldığı anda da kadın sekreterimizin konuşmasını engelleyerek erkek egemen zihniyetlerini alenen göstermişlerdir. KESK Kadın Sekreteri'ne yapılan bu hareket, bütün kamu emekçisi kadınlara yapılmıştır. Sesimizi kısma, bizi susturmaya, istedikleri gibi ev ve çocuk bakımı, çalışma hayatı üçgeninde git gide eriyen, esnek ve güvencesiz koşullarda çalışan biz kadınları atıllaştırmaya çalışmaktadırlar. Ancak bizim de söyleyecek sözümüz var, o masada sadece erkeklerden oluşan bu tabloda biz de varız demek için, iş yerlerinde, eylemlerde, örgütlü mücadelede, toplumsal yaşamda biz de varız demek için, savaşa

karşı ölümlerin, şiddetin ve cinayetlerin son bulması için biz kadınlar her yerde var olacağız...

Bahar YİĞİTBAŞ (İstanbul 6 No'lu Şube): Her iki soruyu da beraber cevaplamak gerek, çünkü imzalanan sözleşmede KESK Kadın Sekreteri'nin konuşturulmaması da gücünü salt erkek olmaktan alan cinsiyetçi ve muhafazakar düşüncenin tezahürleri. Sadece görüşmelerin yapıldığı toplantılara ilişkin fotoğraflara bakmak bile bir kadın olarak masadaki ve sözleşmedeki yerimize dair fikir verebilir: KADININ ADI YOK! Dolayısıyla, masaya kendimizi ifade etmek üzere KESK Eş Genel Başkanı Lami Özgen tarafından davet edildiğimizde bu durum masadakileri oldukça rahatsız etti; rahatsız oldukları durumu farklı gerekçeler sunarak dile getirirler de asıl neden altta yatan erkek egemen ve muhafazakar yapıya müdahale olarak görmeleridir. Eğer karşı çıktıkları bu yapının kendisi

değil ise, sözleşmede örneğin, mobbingden bahsedilir ve sadece kadın olduğumuz için mobbinge çok daha fazla maruz kaldığımız göz önünde bulundurulur ve ilgili madde düzenlemeleri yapılırdı. Kaldı ki, görüşmede yaşanan durum günlük hayatta her kadının sıkça yaşadığı görmezden gelinme, sözünün kesilmesi, vb. durumların ayan beyan bir örneğidir.

Bahar YİĞİTBAŞ

Yani, bu olay aslında düşünce yapılarının bir teşhiri, bize göre.

Masaya davet edilmenin "toplu sözleşme düzenini bozmak"la eş kılınması, düzenin sadece erkeklerden oluştuğu masaya bir tehdit olarak algılanması ironik olarak talebimizin doğruluğunun altını çizmektedir. Tüm bu yapıların, bu yapılar içerisinde yer alan kişilerin, çalışanların, erkek, cinsiyetçi, heteroseksist, ayrımcı, muhafazakar halleriyle yüzleşmeleri açısından çok çarpıcı bir olaydır yaşanan. Gerçi bu durum, artık bir Türkiye gerçeği olarak TBMM'de de kendini defalarca gösterdi. Biz yine de, kendilerini teşhir hallerinin bu yüzleşmenin yaşanması için herkes adına bir fırsat olmasını istiyoruz.

**"2016-2017
TİS görüşmeleri
erkek zihniyetin
kendi arasında
birbirinin sırtlarını
sıvazlayarak yaptığı
çıkar sözleşmesidir."**

Bu yapılarda kadınlar da var. Onlar da bu durumu yapılarını zorlamak için bir fırsata çevirsinler isteriz. Sendikalarının bu ayrımcı yapısını dönüştürmek için fırsat olmalı bu teşhir halleri.

Hal böyle iken, toplu sözleşmenin kendisi de kadınları görmezden gelmeye devam ediyor, elbet. Sadece kadınları değil, engellileri, LGBTİ bireyleri de. Toplumda sadece kadın olduğu için, LGBTİ birey olduğu için farklı şekillerde var olup eşitsizliğe maruz kalıyorsa bunun giderilmesi için bu toplu sözleşmeler birer basamak olabilirler. Adımızın geçmesi bile eşitsizliğe işaret çekecektir. Yine işaret çekildi ama her zaman ki bildiğimiz erkek haliyle maalesef...

Sara ALAGÖZ (Gaziantep Şube): Bu tavrın altında yatan nedenleri iyi tahlil etmek gerekiyor. Biz kadınların geldiği politik düzey, erkek egemen sistemin önde bayrak taşıyıcısı olan AKP ve onun türevlerini korkutuyor. Çünkü erkek egemen zihniyeti ve onun yarattığı savaş politikalarını alaşağı edecek gücün kadın mücadelesi olduğunun farkındalar. Kadınlar artık her alanda kendini ve barışçı tutumunu var etmeye başladı. Bu nedenle kadınları yeniden eve hapsetmek gibi planlarını hayata geçirmek istiyorlar ve bu politikalarını da her türlü söylemlerinde ortaya koyuyorlar. "Türk kadını evinin süsüdür." diyen AKP Bakanı Vecdi Gönül kadını toplumun neresinde gördüklerini bize bir kez daha hatırlatıyor.

Sadece kadın olmanın dahi zor olduğu Türkiye’de çalışan kadın olmanın iki katı zorluğuyla kendisinden iş isteyen kadına AKP Bakanı Veyssel Eroğlu "Evdeki işler yetmiyor mu?" diyebiliyor. Aynı zihniyetle Maliye Bakanı Mehmet Şimşek "Kadınlar iş aradığı için işsizlik yüksek" diyor. Tabi şaşırmamak lazım çünkü bu ülkenin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip

Erdoğan " Kadın ile erkek eşit olamaz; fıtrata aykırı" sözleri ile bakanlarına bu cüreti veriyor. Sanki işsizlik ile ilgili bütün sorunların kaynağı kadının iş hayatında yer almasıymış gibi bir algı yaratılmak isteniyor. Bu doğrultuda kadına 3 çocuk doğurmayı tavsiye eden Erdoğan kadını toplumdan izole etmenin yollarını aramaktadır.

Özetle 2016-2017 TİS görüşmeleri erkek zihniyetin kendi arasında birbirinin sırtlarını sıvazlayarak yaptığı çıkar sözleşmesidir. Eğitim emekçilerinin ve kadın çalışanlarının sorunlarını çözmekten uzaktır. Gerçek sözleşme yandaş değil gerçek sendika ile yapılır. Biz bu erkek sözleşmesini tanımıyor, kadınların özgün taleplerin yer aldığı, kadın doğası ile oluşturulmuş bir sözleşme istiyoruz.

İş yaşamının cinsiyetçi bir şekilde düzenlenmediği, ayrımcılığın yapılmadığı, mobbing, baskı ve şiddetin olmadığı doğum izni değil bir yıl dönüşümsüz ebeveyn iznini öngören ve eşit işe eşit ücretin kararlaştırıldığı bir TİS’in altına imza atarız. Taleplerimizin karşılanması için tüm kamu emekçilerin özelde de kadınları KESK’te örgütlenmeye ve mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz. Çalışma yaşamında pozitif ayrımcılık istiyoruz. Kadınlar artık her alanda konuşacak, hak arayacak ve kahkaha atacak. AKP ve onun erkek egemen zihniyeti bu duruma alışsa iyi olur.

Karadeniz'in Direngen Yüzleri

Melisa Muti Aksu

Eğitim Sen Hopa Temsilcilik Üyesi

Karadeniz kadınları o güçlü karakterleri ve neşeleri bir yana doğanın tüm renklerini yüzlerine yansıtan güzelliğe sahip. Karadeniz kadınları bölgenin doğası gibi zordur, inatçıdır ve mücadelecidir. Çay tarlalarında çay, fındık bahçelerinde fındık toplayan, doğanın zor şartlarında bile yılmadan, usanmadan çalışan Karadeniz kadınları, güçlerini artık ekmek kazandıkları doğayı korumak için harcıyor. Onların, bu zor coğrafi koşullar altında kendi hayatlarını sürdürebilmeleri için zor işleri bile gören deli dolu, güçlü kuvvetli kadınlar olarak resmedildiklerini de görüyoruz.

Kimi zaman ellerinde yumurtalarla, kimi zaman da sopalarla HES (hidroelektrik santral) araştırmaları için köylerine gelenleri kovalayanların başında geliyorlar. HES karşıtı hareket içinde yazmalarıyla, türkülerıyla, değnekleriyle kadınlar hem kamusal alanda hareket için ilgi ve empati örgütüyor hem de hareketin kendi içinde birlikteliğini mümkün kılıyor.

Çevre eylemlerinde çıkar ilişkilerinden daha uzak olan kadınlar aktif rol oynuyor. Çoğu zaman toplu halde tepkilerini koyarken

görüyoruz onları. Ekonomik hayatta erkek egemen bir söylem hakim. Kadın bu söylemden sıyrılıp kendi gibi olmaya başladığında, olaylara koruma iç güdüsüyle uzun vadeli bakıyor ve gelecek için bugünkü refahından vazgeçerek fedakarlık yapıyor.

Karadeniz Bölgesi, son 10 yılda gözde bir turizm merkezi haline geldi. Ancak bölge ne yazık ki insanların denizle bağlantısını kesen

“Karadeniz kadınlarının mücadelesi, Türkiye’nin her yerinde kadınların, yaşam alanlarının talan edilmesine karşı savunmaya geçtiği bir dönemin de başlangıcı bir anlamıyla.”

sahil yolu, taşocakları, çarpık yapılaşma ve neredeyse her vadiye yapılan HES’lerle yeterince yıpranmışken, şimdi de “Yeşil Yol” denilen bir projeyle karşı karşıya. İsmine “yeşil” demek Karadeniz’in yükseklerini tıraşlayan bu yollar için oldukça ironik ama yaptıranlara sorarsanız bu yol turizm potansiyelini arttıracak. Doymak bilmeyen kapitalist sistem kendine her gün yeni bir alan açıyor. Ancak tüm bu açgözlülük ve doymak bilmezliğe karşı hepimize moral veren birçok kadın direnişçi var.

Mevcut uygulamalar kazın ayağının pek de öyle olmadığını gösteriyor. Şu anda Karadeniz Bölgesi’nde yolu açılan yaylaların büyük bir kısmının betona teslim olduğunu, kalabalığı kaldıracak bir altyapının bulunmadığını (Uzungöl, Ayder gibi örneklerde olduğu gibi) görmemek için hayata tozpembe bakıyor olmak gerekiyor. Ne yazık ki kitle turizmiyle bölgeye daha fazla ziyaretçi çekmeye çalışmak, otantik yayla dokusunun daha da

bozulması anlamına geliyor ki yaylalardaki kirlilik bunun en bariz kanıtı.

Karadeniz kadınlarının mücadelesi, Türkiye’nin her yerinde kadınların, yaşam alanlarının talan edilmesine karşı savunmaya geçtiği bir dönemin de başlangıcı bir anlamıyla. İnsanların yaşam alanlarını yok eden, çevre yıkımlarına yol açan, yerel halkın ve çevrenin ihtiyaç ve çıkarlarını gözötmeyen, rant elde etmeye dönük enerji santrallerine, barajlara, altın madenlerine, kentsel dönüşüm projelerine karşı mücadelelerde hep kadınları en önde görür olduk. Tıpkı bugün Yeşil Yol mücadelesinde olduğu gibi.

Artvin’in Kafkasör Yaylası Cerattepe’ye yapılmak istenen maden projesine karşı başlatılan çevre eylemi, Karadeniz yaylalarını birleştirmeyi amaçlayan Yeşil Yol projesine karşı çevre duyarlılığını artırdı. Doğaya sahip çıkmak için gerçekleştirilen eylemlerde şalvarlı ve yazmalı teyzelerin mücadelesi hep dikkat çekti. Son olarak Rizeli Havva Teyze’nin gösterdiği gayretli çevre direnişi, diğer çevreci eylemlerde kadınların elde ettiği zaferleri akıllara getirdi. Her başarılı çevre eyleminin ardında Anadolu’nun vefalı teyzeleri var. Ekmeğini yedikleri topraklara sahip çıktılar. Örnekleri çoğaltacak olursak Rize’nin İkizdere ilçesine bağlı Şimşirli köyünde HES projesine köylülerin ilk olarak 2013 yılında tepki gösterdiğini görürüz. İkizdereliler Mayıs 2015’te santrale yürümek istedi. Jandarmanın sert müdahalesi ile karşılaştılar. Havva Teyze bir bacağına aldığı cop darbeleriyle yürüyemez hale geldi.

“Kadınlar, su ve hayat arasında, hayatın sürdürülmesi açısından kurdukları bağ ile HES, Yeşil Yol ve Cerattepe’de direnmektedirler.”

Rize’nin Fındıklı ilçesi Çağlayan Vadisi’nde yapımı planlanan Taşdibi HES projesi için halkın ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) sürecine katılımı toplantısı, protestolar ve tepkiler nedeniyle iptal edildi. Kadınların tepkisinin ön planda olduğu eylemde elinde sopayla kalabalığın önünde yürüyen 82 yaşındaki Memnune İMAMOĞLU, toplantı için gelenlere “Bizden bir kaşık su alamazlar. Yaralı ayı gibiyiz, her an saldırabiliriz.” diye seslendi. 68 yaşındaki Melahat Teyze ise binadan ayrılan ÇED heyetinin yolunu yere yatarak kesti.

Sonuç olarak kadınlar, su ve hayat arasında, hayatın sürdürülmesi açısından kurdukları bağ ile HES, Yeşil Yol ve Cerattepe’de direnmektedirler. Onlar suyu damardan akan kan, doğayı evlat gibi görmektedirler. Kendilerinden alınacak su ve doğayı, kanlarını ve canlarını ya da kendilerinin bir parçası olan evlatlarının alınışıyla bir tutmaktadırlar.

Karadeniz’deki kadınların çoğu günlük yaşamlarının peşinde; bahçesinde çalışan, ineğine bakan, çayını toplayan, çocuğunu büyüten kadınlardır. Yaşam alanlarının tehdit edildiği düşüncesi onları sokağa itmiştir. Bu onlara devletin farklı yüzlerini görmelerini sağlayan bir bakış açısı kazandırmıştır. Reddetmek anlamında “hayır” bir kadının hayatında, hele ki kamusal alanda sıklıkla kullandığı bir sözcük değildir. Kadınların boyun eğen, eğdirilen formlarda yaşamaya alışkın oldukları kabul edilir. Ancak bir kez “hayır” demeyi öğrenen bir kadının edindiği deneyim, onun özel hayatında da değişim yaratacaktır. Belki bu değişim hızlı olmayacaktır ama bir süreç başladıysa geri döndürülemez. Büyük ozan Ahmet Arif yıllar önce böylesi mücadeleler için yazmamış mıydı o destansı dizelerini?

O halde vakit tamamdır:

“Dağlarına bahar gelsin memleketimin!”

Ayrımcılığı Çözömlmek...

Eğitim SEN İstanbul 3 No'lu Şube LGBTİ Komisyonu

Ayırcılığın ve nefretin izlerini takip etmeye kalktığımızda bulduğumuz kökende acaba neyle karşılaşırsınız? Şurası açık ki evrensel hukuk normları ve değerlerle bir biçimde tanışmış toplumlarda ayrımcılığa karşı negatif bir tutum olduğunu gözlemliyoruz. Eğitim kurumları, sivil toplum örgütleri ve basın, evrensel değerleri yüceltmekte ve insan hakları fikrinin egemenliği yönünde ortak bir söyleme sahip görünmektedirler. Anayasalar ve yasalar, gelişmekte olan ölkelerde dahi ayrımcılığa karşı bir tavır alır. Ölkeler, eğitim kurumlarında ayrımcılığın en azından fikir düzeyinde de olsa kabul edilemez olduğunu çocuklara aktarır. Ancak gerçeklik, ayrımcılığın insani gelişmişlik bakımından zirvede olduğu ölkelerden skalanın en altlarında yer alan ölkelere kadar açık ve yaygınlaşan bir olgu olduğunu ortaya koyar.

Çiğdem Kağıtçıbaşı'nın aktarımlarından yola çıkarak ayrımcılığa ilişkin en çarpık bulgu Hollanda'dan örneklendirilebilir. Ulusal gelir düzeyi, eğitim durumu, üyesi olduğu Avrupa Birliği değerleri, temel özgürlükler, adalet anlayışı ve hukuk devleti olmak gibi evrensel

değerlerin gözle görülür bir örneği olmasına karşın, Hollanda'da yapılan sosyal psikoloji çalışmalarında, yabancı düşmanlığı ve gizli ırkçı tutumların üst düzeylerde olduğu

saptanmıştır. Çağdaş evrensel değerlerin, ait oldukları toplum ve kurumsal yapılarca tartışılmaz olduğu bir ülkede, bireyler bu değerleri savunmamanın ve onlara karşı olmanın yaratacağı uyumsuz bireyler olma çekincelerinden dolayı söylem düzeyinde bu değerleri onaylar görünmekte, ancak tutum ve düşünce aşamasında onları benimsemede karşıtlıklar sergilemektedirler.

Ayrımcılığa karşı tutum benimsemede, kişiye dışardan aşılana çalışılan değerlerin bireylerin tutumlarını değiştirmede bazen etkisiz kaldığını görmekteyiz. Bu evrensel hukuki değerlerden kaynaklı normatif düzenlemeler, insanların kamusal alanda ayrımcılık yapmalarını ve nefret suçu işlemelerini engellemekte kuşkusuz etkili ve bu yönleriyle de tartışılmazdır. Buna karşın birey ait olduğu topluluklarda ve özel alanlarında ayrımcılığın ve nefretin taşıyıcısı olarak kurulabilir, sahibi olduğu önyargı ve kanılarla kamusal alanda açık olmayarak kendini var etmeye devam edebilir. Bu topluluklardan gelen kişilerin kamusal alanda, meslek hayatlarında bu tür ayrımcı eylemlerde bulunmaları da olası hale gelir. Zaman zaman duyduğumuz LGBTİ bireylere karşı yapılan kötü muamelelerde bu önyargıların dışavurumlarına tanık olmaktadır. Bu kişiler kamusal alanda doktor, öğretmen, savcı, polis gibi kimliklerle bulunduklarında ayrımcılık ve nefret suçu içeriği oluşturan haberleri sıklıkla okur hale geliriz. Ancak yine de bu kişiler ayrımcılığın bir suç olduğu kanısını paylaştıklarını beyan eder ve ayrımcı uygulamaları kınarlar. Hatta daha ilginç bir topluluğun üyesi olarak sahip oldukları belirli özellik ya da kimlik nedeniyle ayrımcılığa maruz kalan bireylerin, başka bir

kimlik ya da özellikten dolayı ayrımcılığa tutulan bir grup veya topluluğa karşı ayrımcı tutumlar ve söylemler geliştirdiği durumlara da tanık olunabilir. Ayrımcı politikalara maruz kalan ve kendi kimliğini bir öteki olarak gören bir Alevinin, LGBTİ bireylerin eşit yurttaşlık taleplerini kulak arkası edip kendi değer ve inançlarına aykırı olduğunu düşünmesi gibi bir durum buna örnek verilebilir.

Başlangıçta sorduğumuz soruya dönecek olursak, ayrımcılığın ontolojik temelini nerede bulabiliriz? Çok zor olmasa da bunu görmek; sanırım ayrımcılık kendisini farklı olan üzerine kuruyor. Normları oluşturan topluluğa uyum sağlamak, bireyin toplumsal bir görevi, uyum sağlamayı reddeden bireyi dışarıda bırakmakta toplumun kendini koruma mekanizmasıdır. Toplum kendisini, farklı olanı anormal olarak niteleyip onu engelleme yetkisine sahip olarak görür. Tabii çeşitli siyasal, sosyal ve ekonomik dönüşümler, değişime bağlı olarak toplumun normal ve anormal tanımlamalarını yenilemesini de gerektirir. Farklı olanın reddedilmesi aynı zamanda farklı olanın bir erke sahip olmamasını da içerir. Ekonomik, sosyal ve siyasal bir iktidarınız yoksa öteki durumuna gelmek için koşullarınız uygundur. Cinsiyet, sınıf, ırk, dil, cinsel yönelim ve din ya da mezhep kökenli ayrımcılıkların temelinde hep farklı olmak ve aynı zamanda iktidardan pay alamamak yatar. Toplumunun düzeni sağlamak iddiası altında ekonomik ilişkilere zarar vereceği düşünülen her tür farklılığa karşı toplumsal normlar dirençle karşılık verir.

Bir Ayrımcılık Mekanı Olarak Okul

Bizler de içinde yaşadığımız toplumun bireyleri olarak biçimleniyor, sosyalleşiyor ve tutumlar, düşünceler, yargılar edinerek toplumdaki rollerimizi yerine getiriyoruz. Bu devamlılığı sağlamada da anahtar rol tüm toplumlarda eğitim kurumuna verilir. Geçmişten geleceğe inançların, yargıların ve kültürün taşıyıcısı olma ödevi yüklenen bu kurum, yeni bireyleri toplumların istediği ekonomik, siyasal ve kültürel değerlerle donatarak yetiştirme ülküsü ile yüklenmiştir. Dolayısıyla eğitim kurumlarında hizmet alanlarda hizmet verenlerde aynı toplumun meşru görülen değerleri ile donanmıştır. Bu durum ayrımcılık konusunda da geçerlidir. Çağdaşlaşmadan nasibini almış toplumların eğitim kurumlarında bir ilke olarak ayrımcılığın her türüne karşı bir duruş vardır. Ancak bu toplumlarda da yine ayrımcılık tüm yönleriyle hayattadır.

Bizde de durum tam olarak böyledir. Ancak ayrımcı tutumları destekleyen, açıktan ifade eden, adres gösteren, nefret suçlarına bireyleri teşvik etmek için sırtlarını sıvazlamayan koca koca devlet adamlarımız da vardır. İçeriği, eylemleri, açıklamaları açıkça suç unsuru oluşturan beyanatları dilediklerince verebilir ve bundan dolayı kınanmaz ve yargılanamazlar. Ayrımcılığın ve nefretin her durumda ve pozisyonundaki kişilerce bu kadar pişkince açıklanması, ayrımcılığa meyilli kişilerin kendilerini sorgulamaları yerine bu tutumlarına sıkıca sarılmalarını sağlar. Sonucunda ayrımcı düşünceler tabii olarak muhafazakar çevrelerde meşruluk kazanır, nefrete yönelik eylemlerin sayısı artar. Nefretten payını alan bazen bir Ermeni, bazen bir trans, bazen bir Suriyeli sığınmacı, bazen de bir ateist olur. Her gün benzer nefrete davet çağrısı yapan demeçleri sıklıkla duyduğumuz için çok geçmişe gitmeye gerek duymadan bu sabahın en taze nefret çağrısını aktarayım.

İstanbul Arel Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde görevli akademisyen Prof.Dr. Ahmet Atilla Şentürk, facebook hesabından "Bu iş böyle olmaz. Her şehidimize karşılık bir HDP milletvekili indirilmeli." paylaşımını çekincesizce yapabilmektedir. Söz konusu kişi etki alanı, öğrencileri ve dolaylı da olsa öğretmen yetiştiren bir programda görevli olduğu gibi ona sorumluluk yükleyen hiç bir etmeni göz önüne almadan kişileri ya da grupları nefret cinayetine davet edebilmektedir. Bu kişinin akademisyen olduğu vahametini de hatırlayıp, gerisini siz düşünün.

Böylesine bir manzarada her ne kadar yapılandırılmış bir ortam olsada okullarda çocuklar, gençler farklılıklarını çok rahatlıkla birbirlerini aşağılama unsuru biçiminde kullanarak akran zorbalığı literatürlerini genişletirler. Kürt, Çingene, Kızılbaş, terörist, ibne, başı açık gibi her tür ayrımcılığa zemin hazırlayan damgalayıcı bir atmosferin içinde yaşar giderler. Zaman zaman sağduyulu bir öğretmen bu söylemlere müdahale eder, değiştirmeye çalışır, bu kadar kanıksanmış bir ortamda bu tavır çoğu zaman Don Kişotluktan öteye geçmez.

Okul ortamında gerek çalışan gerekse öğrenci açısından var olan bu olgu LGBTİ bireyler için daha vahim seyretmektedir. Çünkü farklılığınız sizi ait olduğunuz topluluklarda ayrıca yalnızlaştırır. Etnik, dini, cinsel, sınıfsal bir ayrımcılıkta ait olduğunuz aile ya da arkadaşlık ilişkilerinde sizi onaylayan bir grubunuz mevcuttur. Ancak söz konusu LGBTİ karşıtlığı olmak olduğunda tüm grupların ve toplumların ortak noktasını bulmuş oluruz. Ve burada sadece derin bir yalnızlıkla yüz yüze kalınır.

Öğrencilik döneminde bir LGBTİ birey okul ortamında sürekli gerek akranlarınca gerekse öğretmenlerince bir zorbalığa maruz kalır, aşağılanır, dışlanır ve lanetlenir. İbne, top, homo, nonoş, erkek Fatma duyduğu olağan sıfatlardır kendisi için. Sözel zorbalık dışında fiziksel zorbalığa maruz kalmak işin diğer tarafıdır; taciz, saldırı... Bu nedenle sürekli gizlenmek, saklanmak durumunda kalmak LGBTİ bireylerde ayrı bir açığa çıkma kaygısı oluşturur.

Okul ortamında LGBTİ birey, öğretmen ya da çalışan olduğunda da aslında nitelik olarak yaşadıkları pek değişmeyecektir. Dışlanma, ötekileştirilme ve yalnızlığına neden olan kimliğinin açığa çıkma kaygısı. Bu kaygı temelini, kişinin sahip olduğu kimlik veya yönelimden dolayı kendini suçlamasında ve yanlış olmasında bulur. LGBTİ bireylere yönelik önyargılar da bu suçlamaların toplumsal referanslarıdır. Öğretmenlik mesleğinin ayrıca verdiği resmi sıfat ve yasada "vakar" olarak ifadesini bulan ondan beklenen davranış ve yaşam tasarımı, beraberinde mesleğini kaybetme korkusunu da ortaya çıkarır. Hatta bilindiği üzere bu kaygıların yersiz olmadığını gösteren somut dava ve soruşturma örnekleri de mevcuttur. Kamu görevlilerinin zaman zaman cinsel yönelimlerine bağlı nedenlerden disiplin soruşturmaları ile yüz yüze kalmaları ve mesleklerinin vakarına uygun olmayan haysiyetsiz ve iffetsiz bir yaşam sürmeleri iddialarından ötürü meslekten çıkarılmaları bilinen bir durumdur. Haysiyet ve iffet terimleri üzerine uzun uzun tartışmak gerekebilir belki ama burada bu konuyu saptırmaktan başka bir işe yaramayacak. Şimdiye kadar cinsel yönelimlerine bağlı olarak işinden el çektilen tüm kamu

görevlileri haysiyetsizlik ve iffetsizlikle suçlanmıştır. Soruşturma müfettişlerince LGBTİ birey olmak haysiyetsizlik, kimliğini açık olarak yaşamaksa iffetsizlikle ilişkilidir. Oysa daha maddi konularda soruşturmalar yapan müfettişler, kişisel çıkarı için belirli bir yayınevinin kitabını öğrencilerine aldirmaya uğraşan, altından kalkılması olanaksız faturaların ve gider belgelerinin yamalı bohçaya döndüğü aile birliği hesapları gibi dosyalarla haşır neşir olurken, gördükleri açık seçik usulsüzlüklerde kimseyi haysiyetsizlik ve iffetsizlikle suçlamazlar. Çünkü LGBTİ bireyler hiç bir iktidar kaynağından pay almazlar. Din, toplumsal ve kültürel normlar onları dışlama, aşağılama ve küçük görme üzerine kurulu olduğundan, haksızlık ve adaletsizlik yapılırken de pervasız olunabilir. Tabii bunun en temelinde LGBTİ bireylere yönelik nefret dilini oluşturan ve besleyen dinsel temelli, kültürel ve toplumsal değerlerin oluşumuna kaynaklık eden önyargı ve mitler de yer alır.

“Erkeklik” dünyanın hemen hemen tüm toplumlarında güç ya da iktidarla özdeşleştirilir. Ve tabii olarak bu kategorileştirmede “kadınlık”ta güç ve iktidarın zıttı olan nitelendirmelerle yüklenir. Önyargılar biçimlenirken de bu ayrım LGBTİ bireyler üzerinde temel belirleyen olmaktadır. Eşcinsel bir erkek bu kültürel şekillenmenin bir sonucu olarak kadınlıktan çokça pay alıp erkeklikten de yoksun olunca, iktidardan veya güçten düşmüş bir erkek haline gelir.

Dolayısıyla aşağılanabilir, dışlanabilir, alay edilebilir, baskıya ve şiddete maruz tutulabilir, tehdit edilebilir hatta cinsel saldırıya uğrayabilir. Çünkü sahip olduğu özellik ya da kimlik bu muamelelere maruz kalmasının meşru gerekçesidir.

Öte yandan, bu nefretin altında yatan diğer unsur, ilkel “davranışçı” yaklaşıma dayalı köhne bilgilerle tutumları oluşan ebeveynler

yadabütü toplumdur. Ebeveynler ve toplum LGBTİ bireylerin görünür olmasını hem kendilerinin hem de çocuklarının geleceği açısından bir tehdit olarak kabul ederler. İşin aslı, bu ilkel ve bilimsellikten uzak düşünme kalıbı yalnızca geleneksel değerlerle donatılmış eğitimsiz ebeveynlerde değil aynı oranda eğitilmiş ve sözde çağdaş değerlerle yaşamını yönlendiren kişilerde de görülmektedir. Hatta daha da ötesi yaşama karşı muhalif bir politik duruş edinmiş, her tür iktidar ilişkisinin dışında kalmanın erdem olduğunu dile getiren siyasi cenahlarda yer alan kişilerde de benzer tutumları izlemek çok kolay olacaktır. LGBTİ bireylerin görünürlüğü onlar için de topluma, gençlere ve çocuklara örnek teşkil edeceğinden, görünürlülüğe karşı tavır alacak politikalar gerçekleştirilmesi makul kabul edilir.

Ayrımcılığa Karşı Bir Umut Mu?

Bahsedilen olgusal durumların kaynaklık ettiği ayrımcı düşünce sistemi ve nefreti körükleyici davranış kalıpları doğal olarak LGBTİ çalışanları hem disiplin soruşturmalarında hem de hukuki yargılamalarda mağdur eder. Buna ilişkin aykırı bir örnek ise Danıştay'ın 2014 yılı Kasım ayında LGBTİ bir öğretmene İdare Mahkemesinin vermiş olduğu meslekten çıkarma cezasını temyiz etmesiyle ortaya çıkmıştır. LGBTİ öğretmenin özel yaşam alanına giren bu yöneliminin onun meslek ve iş yaşamıyla ilişkisi olmadığından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin maddelerine göre hüküm verecek bir durumun olmadığını belirterek, mahkeme söz konusu davanın özünü anayasanın "özel

hayatın gizliliği ve korunması" maddesi bağlamında değerlendirmiştir.

Davaya konu olan öğretmenin iş arkadaşları ve yöneticilerinin tanıklıkları doğrultusunda, davacının bu "eğilim"lerini çalışma ortamında yansıttığına ilişkin herhangi bir beyanın olmaması ve mahkemenin uluslararası sözleşmeleri ve anayasanın ilgili maddelerini referans alarak bu yönde karar vermesi, hukukçularca yargıçların evrensel değerleri dikkate alarak karar verdikleri şeklinde yorumlanmıştır. Davaya yönelik asıl eleştiri ise karara dayanak oluşturan unsurun ayrımcılık değil, özel hayatın gizliliği ve korunması olmasıdır. Ancak mahkemenin kararında eşitlik ilkesine atıfta bulunması da bir anlamda ayrımcılığa karşı bir tavır olarak düşünülebilir.

Danıştay'ın bu önemli kararı bir tarafa bırakıldığında, halen değişik gerekçelerle birçok LGBTİ bireyin bir şekilde işinden uzaklaştırıldığına ve dava aşamasında bu yönde birçok dosyanın görüşülmekte olduğunu bilmekteyiz. Diğer bir olası tehdit durumu ise yine LGBTİ bireylerin çalıştığı ortamlarda yıldırılmaya çalışılması, işini bırakmak için tehdit edilmesi ya da şantaja maruz kalmasıdır. Yalan tanıklıklar, asılsız ithamlarla kişilerin mağduriyetine ilişkin durumların önüne geçebilmek ancak anayasada ve yasalarda cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın tanımlanması ile olanaklı olabilecektir. Önyargılı tutum ve inançlara biçimlenmiş toplumların ürünü olan bireylerin tanıklık yapmaları gereken durumlarda, adil olma erdemiyle güçlü önyargıları arasında kaldığında nasıl bir tercihte bulunacağı rastlantısal olacaktır.

BÎNASÎN BÎ QÎRÎNA AŞÎTÎYÊ

Nezahat Dagtekin

Hey ho, hey ho
Bi hêvî dinêrim
Lê bi hestên nemir
Dinasim bi axîna dûrîn
Bi evîna malzaroyê dayikan
Dinasim lêê
Wek arê nemir dinêrim
Hil tê bi hezaran sitran
Ji goristanê bê nav hil tê
Li girtîxanê bê dad hil tê
Dengê aşîtîyê hil tê
Belê, bêbexte mirin
Li dara qetlê bêbexte
Belê, heval no
Margîsk jî bê deng
Belê, bê ware mexzena xwînê
Şopê digêrînim guhdar no
Ji mizgefta pîroz
Belê, parêk îman
Li derê dêrê
Şopê digêrînim lêê
Bi qîrîna dilê dayikan
Dineqînim aşîtîyê
Bi hêringa nanê xas
Dineqînim aşîtîyê

غنوة للسلام

زوقوك الناس يا دنيا
بالكلام
عن السلام
و الكلام
غير الحقيقة
و العمل
غير الكلام
يا سلام

من هنا نبدي الكلام
يا صباية يا مغرمين
كلنا نحب السلام

و السلام يحب مين ؟

أحمد فؤاد نجم

لو بديننا بالسلام
يا سلام
قد ايه الروح تميل
و النغم يطلع جميل
و الوتر يوصل كلامه
للقلوب صافي و أصيل
قد ايه
و قد ايه
بس اقول ايه
و لا ايه
السلام دا كلمة خضرة

السلام
بيحب نوره
و شوفوا نوره تبقى مين
قد ايه القلب يعشق
لو سمع غنوة سلام
يا سلام
قد ايه الغنوة تحلا

زي أوراق الريحان
ترتوي منها الشفايف
لما ينطقها اللسان

sinema

Demir Çeneli Melekler

Yapım:2004-ABD

Yönetmen:Katjavon Garnier

**Oyuncular:Hilary Swank,Vera Farmiga,
Patrick Dempsey, Bob Gunton, Julia Ormond**

Tür: Dram, tarih

Film Özeti

Amerikan tarihindeki önemli olaylardan birine güncel bir bakış açısı getiren Demir Çeneli Melekler, Amerikan kadınlarına oy hakkı kazandırmak için hayatlarını riske atmaktan kaçınmayan, Hilary Swank'ın canlandığı cesur, başarılı ve genç eylemci Alice Paul ile Frances O'Connor tarafından canlandırılan Lucy Burns'ün gerçek yaşam hikayelerini anlatıyor.

**Yapım: 2000-Fransa, İngiltere, İsviçre, İspanya,
Almanya**

Yönetmen:Ken Loach

**Oyuncular:Adrien Brody, Pilar Padilla, Elpidia
Carrillo**

Tür: Dram

Film Özeti

Bu filmde, bir grup göçmen işçinin patronlarına karşı başlatmış oldukları milyon dolarlık mücadelenin ilginç serüveni beyazperdeye aktarılıyor. Bu hikayede, önce ülkeye yasadışı yollarla yeni giriş yapmış olan Maya'yı izleyeceğiz. Pilar Padilla'nın canlandığı Maya, Los Angeles'da, sendikası ve güvencesiz işçi çalıştırılan bir şirkette temizlik işi b ulur. Ancak çalışma şartlarının zorluğundan dehşete düşen Maya, Sam (Adrien Brody) ile birlikte iş birliği yaparak, kapitalist olan zalim patronuna karşı girişilen mücadeleye katılır. Filmde, örgütlü halkı hiç bir kuvvet yenemez ilkesinin yaşama nasıl geçtiği izlenebilir.

Ekmek ve Güller

İki Gün Bir Gece

Yapım:2014-Belçika

Yönetmen: Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne

Oyuncular: Marion Cotillard, Catherine Salée, Christelle Cornil, Fabrizio Rongione, Olivier Gourmet

Tür: Dram

Film Özeti

Sandra (Marion Cotillard) küçük bir güneş paneli fabrikasında çalışan genç bir annedir. Depresyon yüzünden izne çıkmak zorunda kaldığında, iş arkadaşları biraz daha uzun çalışarak, Sandra'nın iş yükünü halledebildiklerini görürler. Patron ise eğer Sandra'yı işten çıkarmayı kabul ederlerse, tüm çalışanlara 1000 Euro prim verileceğini açıklar. Gizli oylama öncesi, Sandra'nın arkadaşlarını bu teklifi reddetmeye ikna etmesi için yalnızca bir hafta sonu kadar zamanı vardır.

Kadının Fendi

Yapım:2010-İngiltere

Yönetmen:Nigel Cole

Oyuncular:Sally Hawkins, Rosamund Pike, Bob Hoskins, Miranda Richardson, Daniel Mays

Tür: Dram, Komedi, Tarih

Film Özeti

Sosyal adaleti ele alan neşeli ve dokunaklı İngiliz komedisi Kadının Fendi, gerçek hayattan esinlenip feminist bir ittifakı anlatırken izleyicileri kahkaha tufanına sürüklüyor. 1968 yılında, İngiltere'deki bir Ford fabrikasında geçen filmde cesur bir grup kadın güç birliği yapıp adalet için ayaklanıyor. Mücadelenin gayesi, cinsel ayrımcılığın önünü keserek erkeklerle eşit kazanç ve haklar elde etmek. Hayatları mutfakla fabrika arasında geçen, işçi sınıfına mensup sıradan kadınlar patronlarına, kocalarına ve devlete karşı durmak zorunda kalıyor, ama sonunda amaçlarına ulaşıyorlar. Calendar Girls/Takvim Kızları'nın yönetmeni Nigel Cole'un bu yeni filmi akla, ruha ve kalbe hitap eden tam bir seyirlik.

Zerre

Yapım: 2012-Türkiye

Yönetmen: Erdem Tepegöz

Oyuncular: Jale Arıkan, Rüçhan Çalışkur, Özay Fecht

Tür: Dram

Film Özeti

Zeynep, küçük kızı ve annesiyle büyük şehirde kendi ayakları üzerinde kalmaya çalışan bir kadındır. Şehirdeki pek çok insan gibi işsizlikle mücadele eden Zeynep'i bir yandan da borçları biriken ev sahibi köşe sıkıştırır. Bulaşıklıktan konfeksiyonculuğa "ne iş olsa yaparım, yeter ki çalışayım" mantığında her işe girip çıkan Zeynep, büyük bir metropolde kadın olmanın zorluklarına da tek başına göğüs germeye çalışır. Bu kısır döngü içinde Zeynep şehir dışında bulduğu bir işi mecburen kabul eder ve Tekirdağ yollarına düşer. Fakat işe girdiği konfeksiyon firmasında herkes birbirinden kurt ve üç kağıtçıdır. Büyük balığın küçüğü yuttuğu bu dünyada, Zeynep kendi doğrularından şaşmadan ne kadar tutunabilecektir?

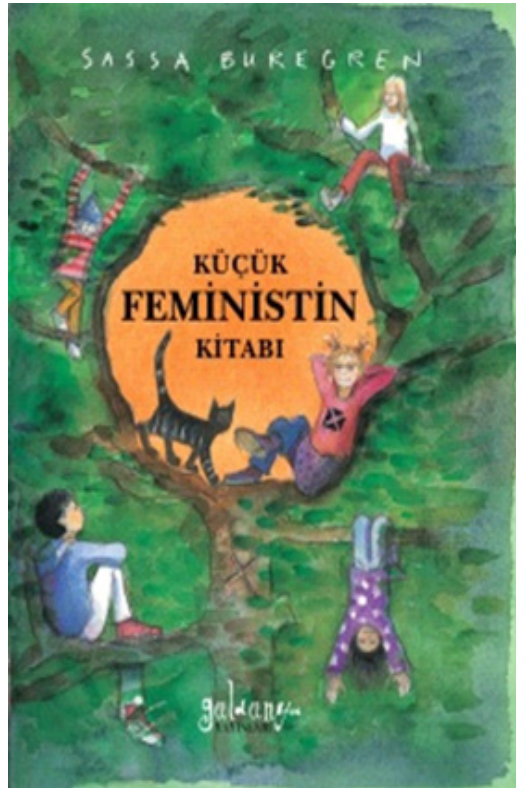
Bir ilk film olan yapımın senaristliğini ve yönetmenliğini kısa filmleriyle tanınan Erdem Tepegöz üstlenirken, başrolde Jale Arıkan yer alıyor. Arıkan'a kadroda Rüçhan Çalışkur, Ergun Kuyucu, Özay Fecht gibi isimler eşlik ediyor.

Küçük Feministin Kitabı: Herkes İçin

Sassa Buregren'in 2006 yılında yazdığı "Küçük Feministin Kitabı", "Ünzile Tekin'in çevirisi ve Ayşe Düzkan'ın editörlüğünde Güldünya Yayınları'ndan çıktı.

Kitap tıpkı "Küçük Prens" gibi her yaştan kişinin okuyabileceği türden... Her ne kadar kız öğrenciler için yazılmış olsada kadın mücadelesini lafı dolandırmadan, kız çocuklarının kendi yaşam deneyimleri ile de destekleyen bir başucu kitabı oluvermiş.

Kitap Ebba'nın bir sabah kahvaltısında gazeteleri karıştırırken G8 liderlerinin fotoğrafını görmesiyle başlar. O da neydi: Dünya liderleri ha! Dünyayı bunlar mı yönetiyor? Hepsi üniforma gibi takım elbise giymiş, birbirine benzeyen sekiz yaşlı adam. Nasıl olur bu? Aralarında hiç kadın yok. Kadınların lider olması yasak mı? Oysa Ebba ilerde Avrupa Birliği Başkanı olmayı düşünüyordu. Belki de Ebba bu başkan olma sevdasından vazgeçmeliydi. Ebba'nın kafasında sorular uçuşmaya başlar. Bu resim de bir yanlışlık vardı ve neden her şeye erkekler karar veriyordu. Haksızlıktı bu... Ve Ebba araştırmaya başlar.

Önce arkadaşlarıyla Beşler Grubu'nu kurarlar. Ve ardından feminist anneanne... Feminist anneanne tek tek anlatır kadınların mücadelesini... Lafı dolandırmadan tüm açıklığıyla...

Kadınların oy hakkını alabilmek için yaptıkları mücadeleyi, bu sırada yapılan gözaltıları, açlık grevleri ve açlık grevini sona erdirmek için yapılan zorla beslenmeyi... Kadınların elde ettiği tüm hakların nasıl bir mücadele ile elde edildiğini yumuşatmadan anlatır anneanne... Türkiye’de son zamanlarda moda haline gelen yumuşatarak anlatma ya da dolaylı yollardan anlatmak, yazmak moda haline geldi. Oysa tüm öğretmenler deneyimlerine dayanarak bilir ki çocuklar gerçeğin kendisini tercih eder hem de en doğrudan olanı... Soyut olan bir işe yaramaz. Çocuklar da gayet somut durumun somut halini isterler. Biliriz ki her dolaylı anlatım onların kafalarında hiç etki etmez.

Ebba ve Beşler Grubu; kadınların miras hakkından mesleğinde ilk olan kadınlara, ev içi iş bölümünden oy verme hakkına, kadınların tarihte neden yok denecek kadar az olduğundan 8 Mart’a ve 8 Mart’ın önemine, anayasal haklardan kadınların neden düşük ücret aldığına, beden ve o bedene sistemin neler yaptığından öz savunmaya, çocuk bakımından örgütlenmeye kadar bir sürü şeyi öğrenirler.

Kitabın tanıtımını Beşler Grubu’nun tartışmasıyla sonlandıralım.

- Eğer kızsanız, yumuşak ve zayıf olduğunuzu, erkekler ve süslenmekten başka bir şeyle ilgilenmediğinizi sanıyorlar.
- Eğer oğlansanız her zaman güçlü ve cesur olduğunuzu, futbol ve motosikletten başka bir konuyla ilgilenmediğinizi sanıyorlar.
- Ve herkes görüntünüzle uğraşıyor. Şişman olmakta kabahat, zayıf olmakta... Saçlarınız seyrelemişse ya da göbeğiniz çıkmışsa, o da yanlış oluyor.
- Ne giyeceğimize de kendimiz karar veremiyoruz. Nasıl görünmemiz gerektiğine hep başkaları karar veriyor.
- Sınıfımızdaki oğlanlar yüksek sesle konuşuyor. Dersi dinleyebilmek için öğretmenlerimiz onlara susmaları gerektiğini ancak bağırarak söyleyebiliyor.

Tartışma devam eder, anlaşılan haksızlıkları daha fazla düşünmek gerekiyordu. Ama önce bir sloganları olmalıydı:

Ben benim, olduğum gibi olmalıyım!

Kıyıya Vuranda İnsanlık,
Buzdolabında Bekletilende İnsanlık,
Tabutlarda Taşıdığımızda İnsanlık,
SAVAŞ İnsanlığımızı Öldürüyor...

MURAT
SAYIN

KADINLAR SAVAS İSTEMİYOR

Çünkü Savaşın Acısı,
Çocuklarımızdan
Yakalıyor Bizleri...